

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik hetenkint kétszer, csütörtöken és vasárnap.

OMGE évi tagsági díj:

200 holdig 1/2 q buza egyenértéke	500
500 " " " " " "	1000
1000 " " " " " "	2000
2000 " " " " " "	3000
3000 " " " " " "	4000
azon fölül " " " " " "	5000

Résvénytársaságok, vállalatok, szövetkezetek: 3 q buza egyenértéke
1 q buza egyenértéke: 500,000 K.
Egyéb tagok részére évi tagdíj: 8 pengő = 75,000 K.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona

Az egyesületi tanács felügyelete alatt
A szerkesztésért és kiadásért felelős:
Buday Barna főszerkesztő.
Szerkesztő: **Bothmeyer Imre**
Társzerkesztő: **Keddy Gyula**

Szerkesztőség: Budapest, IX., Köztelek-n. 8. Telefon: József 51-08

Előfizetési árak:

OMGE-tagoknak:	Külföldieknek:
Negyedévre 6 pengő 75,000 K.	Negyedévre 10 pengő 125,000 K.
Félévre " " 137,500 "	Félévre " " 18 " 225,000 "
Égészévre 20 " 250,000 "	Égészévre 32 " 400,000 "

Külföldre a fenti árak kétszerese
Előfizetést csak naptári negyedévekre fogadjunk el

Kiadóhivatal: Budapest, IX., Üllői-ut. 25. Telef.: József 92-33

TARTALOM:

Az OMGE igazgató-választmányának és a GEOSz végrehajtó-bizottságának V. rendes gyűlése.
Több gazdasági iskolák, mint a kis- és törpebirtokosok kötelező iskolái.
Ipari kártelek és a mezőgazdaság. III. (Havas Mór).
Bozsiszolás az ősi buza korai vetéséhez.
(Weigner Miklós. — Vayda Imre.)
A sertéspestis terjedési módja. (H. F.)
A gazdasági köznevelés köréből. (Hogyan szavaztassam le tanyai választásaimat.)
Állattenyésztési értekezlet Nagykőrösön.
Vegyes közlemények.
Hírszék, kereskedelem.
Szerkesztői üzenetek.

Távolmaradásukat kimentették: *Béliczey Géza, Döry Hugó és Purgly Emil* alelnökök; *Almády Imre* gróf, *Angyal Dezső, Apponyi Albert* gróf, *Balázsovits Dezső, Barcza Ernő* dr., *Bernáti István, Bethlen István* gróf, *Blantz Jenő, Buganovics Gyula, Csekonits Endre* gróf, *Csemez István, Darányi Ignác, Darányi Kálmán* dr., *Dessueffy Aurél* gróf, *Förster Lajos, György Endre, Hógyos Miksa* gróf, *Horváth Dezső* dr., *Ipolyi Keller Gyula, Kornfeld Mór* báró, *Kohner Adolf báró, Korányi Frigyes* báró, *Kosinszky Viktor, Kusza István, Kluen-Hédelevy Károly* gróf, *Maróthy László, Meyer János, Meyer Károly* dr., *Mauthner Alfréd, Mártonffy Barna, Paikert Alajos, Széchenyi Domonkos* gróf, *Teleki Gyula* gróf, *Teleki József* gróf és *Zichy Aladar* gróf.

és a két legmagasabb kategória, vagyis a száztól ezerig és az ezer holdan felül terjedő birtokosok és bérlek sorából „lehetőleg” az OMGE által javasolt hat egyen közül kell megjelölni a választást, amely hat egyennek azonban a mezőgazdasági kamara rendes tagjának kell lennie.

Az OMGE-nek tehát összesen csak hat közép- és nagybirtokost, illetve bérlelőt van joga jelölni, a hatból csak kettő választatik meg és ez a hat is csak olyan lehet, aki az Országos Mezőgazdasági Kamarának rendes tagja. Ilyen névsor összeállításra meglehetősen nehézséggel jár. Másrészt a törvény szerint választás alá eső tagok közül nem választható, aki már egy másik választó testület által bevéltatott. Ennek a kérdésnek helyes elbírálása és a jelöltek felállítására jóformán csak az utolsó percben lehetséges. Például a törvényhatóságok által választottak és az örökös főrendek közül választottak választása nyolcadikán lesz, a kamarai választás pedig tizedikén, a kérdést tehát ilyen rövid határidők között külön erre a célra egybehívandó választmányi ülésen nem lehet elintézni.

AZ OMGE KÖZLEMÉNYEL.

Meghívó

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület
tenyészállatvásár-rendező bizottságának

december hó 7-én (kedden) d. e. 11 órakor az OMGE székháza tanácstermében (IX., Köztelek-utca 8. sz., Lemelet) tartandó

gyűlésére.

- Tárgyak:**
1. Az 1927. évi tenyészállatkiállítás és vásár időpontjának és szabályzatának megállapítása.
 2. A tenyészállatvásárnak egyéb kiállításokkal való kiegészítése.

Budapest, 1926. évi november hó 29-én.
Jeszenszky Pál s. k.,
a bizottság elnöke.

Az OMGE igazgató-választmányának és a GEOSz végrehajtó-bizottságának V. rendes ülése.

(1926. november 24. szerdán d. e. 10 órakor.)

Jelen voltak *Somssich László* gróf elnöke alatt: *Székkács Elemér* alelnök, *Dégen Árpád* dr., *Dezsényi Béla*, enesei *Dornier Béla*, ujnepi *Elek Ernő*, *Elek István* dr., *Eszenyi Jenő*, alsóörsi *Farkas Géza*, *Gally Kálmán* dr., *Gárdonyi József* dr., *Hadik János* gróf, *Hatvani Endre* dr., *Jeszenszky Pál*, *Koós Mihály*, *Krudy Ferenc*, *Küsler Henrik*, *Láng József*, id. *Leopold Lajos*, ifj. *Leopold Lajos*, *Lickl Károly*, *Lonkay Zsigmond*, *Matta Árpád* dr., *Meskö Pál*, *Németh Károly* dr., *Ösztrólczy Miklós*, *Papp Géza* báró, *Papp-Szász Tamás*, *Ráth József*, *Staub Elemér*, *Sztankovits János*, *Sztyeti Pál* dr., *Szilassy Zoltán*, *Tolnay Pál*, *Tóth Jenő* dr., *Vantso Gyula* dr., *Weiser István* dr., *Wekerle Sándor* dr., *Wejmann Oszkár* dr., *Wenckheim Sándor* gróf, *Wittchen Lajos* dr. ig. v. h., végrehajtó-bizottsági, illetve számvizsgáló bizottsági tagok: továbbá az egyesület tisztikara részéről: *Buday Barna* főszerkesztő igazgató, *Mutschbacher Emil* dr. ügyvezető-igazgató; *Darányi Gyula* dr. ügyész, *Krolopp Hugó* szakosztályi előadó, *Fabrics Endre* és *Konkoly Thege Sándor* dr. főtitkárok, *Rothmeyer Imre* és *Bege Károly* titkárok, *Méke János* pénztáros, *Láng József* főkönyvelő és *Kirchner Lajos* irodabíró.

Somssich László gróf elnök: Van szerencsém a megjelent igazgatóválasztmányi és végrehajtóbizottsági tag urakat szívesen üdvözölni és a mai végrehajtóbizottsági ülésünket megnyitni. Tárgysorozatunk első pontja a múlt végrehajtóbizottsági ülés jegyzőkönyvének bemutatása és hitelesítése. Minthogy az ülés jegyzőkönyve a Köztelek lapban teljes terjedelmében megjelent, mellőztessék felolvasottnak tekinteni és hitelesíteni. (Elfogadtatik.)

A mai ülés jegyzőkönyvének hitelesítésére felkérem *Koós Mihály* és *Árvay Ferenc* urakat. (Helyeslés.)

Mai tárgysorozatunk folyamán lesz szerencsém a végrehajtó-bizottság elé azzal a javaslattal lépni, hogy a szokásos elterjedt az OMGE közgyűlése és az ezzel kapcsolatos gazdasági tevékenység meg december hó folyamán, hanem halasztassék el 1927. január hónapjára egy pontosabban megállapítandó időpontjára. Ezt az intézkedést a december havában megrendezett országgyűlési választások teszik szükségessé (Helyeslés.), amelyeknek előzményei és maguk a választási aktusok is igen sok egyesületi tagot akadályoznának meg az ülésünkön való részvételben. (Ugy van!)

(Az előző megnyitó-beszédnek további, az agrárprogramot kifejtő részét a „Köztelek” múlt száma vezetőhelyen már közöltük.)

Ezek után áttérünk az ülés tulajdonképpeni tárgyaira. Elsőnek az OMGE közgyűlése határidejének megállapítására. Felkérem *Mutschbacher Emil* dr. igazgató urat, legyen szíves erre vonatkozó előterjesztését megtenni.

Mutschbacher Emil dr. ügyvezető-igazgató: Az elnöki tanács nevében javasolja, hogy a képviselőházi és felsőházi választásokra való tekintettel az alapszabályok 16. §-ától kivételesen eltérőleg az 1926. évi gazdasági és 1927. évi január hó 18—22. közötti időre az OMGE közgyűlése és a szövetségi nagygyűlés pedig 1927. évi január hó 23-ára tűzessék ki az egyesületi tanács által megállapítandó nappal. (Helyeslés.)

Somssich László gróf elnök ilyen értelemben mondja ki a határozatot.

Jelentés a GEOSz 1925—26. évi működéséről.

Fabrics Endre főtitkár: A GEOSz a háború előtti időben külön rendszeres évkönyvet adott ki a szövetség központi irodájának működéséről, miután a viszonyok nem javultak még annyira, hogy ezt az évkönyvet ismét kiadhatnók, ezért az OMGE évkönyvének függeléké gyanánt fogjuk a szövetségi iroda rövid beszámolóját közölni. (Helyeslés.)

Elfogadtatik.

Jelölés felsőházi tagságra.

Elnök: A felsőházi megalkotott törvény — minden előterjesztésnek, érvelésnek és közbenjárások ellenére — a mezőgazdasági érdekképviseletet csakis a mezőgazdasági kamarákra bizza, illetve az Országos Mezőgazdasági Kamarát ruhazza fel a mezőgazdaságot képviselő hat kiküldött megválasztásának jogával és a végrehajtási utasítás az OMGE javára csak olyan rendelkezést tartalmaz, hogy az a kamara által kiküldendő hat tagból az egyes birtokkategóriáknak megfelelő egyeneket minden csoportból egyenként küldik ki

Beszámoló az újabb mezőgazdasági vonatkozású törvényhozási és kormányintézkedésekről.

Mutschbacher Emil dr. ügyvezető-igazgató: Az alig egy hónappal ezelőtt tartott beszámoló óta történt intézkedésekről egészen röviden tehet jelentést. Nevezetesebb intézkedések csak a vagyonváltásföldök haszonbérének újabb szabályozása és a pénzügyminiszter által a nemzetgyűlés elé terjesztett törvényjavaslatok voltak az adómérséklésekről, nemkülönben a törvényhatósági és községi kiadások ellenőrzéséről és az illetékek mérsékléséről.

A vagyonváltásföldök haszonbérének leszállítása olyan szociális szempontoktól vezérelt intézkedés, amelyre kétségkívül szükség volt, mert a legszegényebb rétegek által fizetendő haszonbérének meglehetősen mérsékelt szabályozásáról van szó. Amde ebben az intézkedésben egyáltalán intőjelet is lát, amelyet nem szabad figyelmen kívül hagyni. Ez tudniillik mutatja azt, hogy az ilyen állami bevételeknek az állam nem képes megállani egy bizonyos bér-szintvonalon, itt mindig jönnek mérséklésekre irányuló kívánások. El lehetünk rá készülve, ha itt valamilyen intézkedés nem történik, ha nem fogják intézményesen megoldani a földreform pénzügyi lebonyolítását, akkor először a haszonbéré azután a megváltási ára fog lemorzsolódni a vagyonváltásföldeknek és végül ez a magyar történelemben szinte páratlanul álló nagy vagyonadó ellecsérelődne anélkül, hogy kitűzött céljára, állami pénzügyeink rendezésére felhasználott volna. (Ugy van!) Ez olyan nagy nemzeti és pénzügyi érdek, amely semmi esetre sem hagyható szó nélkül, úgy hogy itt a földreform pénzügyi megoldása tekintetében kell hogy megfelelő javaslatokat tegyenek és ez lesz az OMGE közgazdasági szakosztályának egyik legfontosabb és a legközelebbi jövőben teljesítendő feladata. (Helyeslés.)

Ami az adómérséklések kérdését illeti, az egész ország és a gazdasági köznevelés is örömmel fogadja a pénzügyminiszternek azt az előterjesztését, hogy itt bizonyos adómérséklések törtéjenek. Ez természetes betételezése az egész szanálási tervezetnek. Annak idején, amikor az államháztartás egyensúlyának helyreállításáról és az e célra teendő intézkedésekről volt szó, akkor a kormány maga azt mondta, hogy itt nagyon nagy áldozatokra és erőfeszítésekre lesz szükség és ha ezek az áldozatok és erőfeszítések meghozzák a maguk gyümölcsét, akkor következhet ezeknek az áldozatoknak a fokozatos visszafizetése és következhetik a verelcsapolás után a vérvisszaomlás a gazdasági élet egészséges vérkeringéséig.

MAGYAR MEZŐGAZDÁK ÁLLATÉRTÉKESÍTŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁGA, BUDAPESTEN

Telefon: 107-24, 129-14, 129-15 V., ALKOTMÁNY-UTCA 29. Sürgőnycim: „MEGALÉR” Budapest

FIÓKOK:

SOPRON. Állatvásárpénztár, Sopron. Sürgőnycim: Vásvárpénztár Sopron.
WIEN. „MEGALÉR” Viehverwertungs Gesellschaft m. b. H. Wien, St.-Marx. Sürgőnycim: „Megalér” Wien.

GAZDASÁGI SZAKOSZTÁLYI INTÉZMÉNYI

MEGHÍVÁSRA SZAKÉRTŐNKET A HELYSZINRE KIKÜLDJÜK!

Foglalkozik: Szarvasmarha, sertés, juh, ló, továbbá öltött áru adás-vevővel összefüggő és különösen, bizonyos állati értékesítésével.

Állatállományok címzendők:

Szarvasmarha bérje és jutalma: Budapest — Ferencváros — Marhavásártér, Sopron, Wien, St.-Marx.
Sertés: Budapest — Ferencváros — Sertésvásártér, Sopron, Wien, St.-Marx.
Husállományok és öltött áru: Budapest — Központi vásárcsarnok.

MINDENMÉLY ÁLLATKIVITÉLT LEGELŐNYÖSEBBEN LEBONYOLITUNK!

Mai számunk 14 oldal. Ennek a számnak ára 5000 K.

sének helyreállítására. (Ugy van!) Ebben az irányban egészen programszerint történt mindaz, ami eddig előtűnt. Láttuk, hogy tényleg a szanálási terv végrehajtásához a gazdasági életnek olyan megterhelése volt szükség, amely csak nagyon nehezen volt elviselhető. De legalább megvan az az elégtételünk, hogy ennek eredményeképpen helyreállt az államháztartás rendje, pénzünk értékének állandósága, vagyis most már az állam konszolidációja után a gazdasági élet konszolidációjának az útjára térhetünk. (Helyeslés.)

Ebben nagyon fontos lépés a pénzügyminiszter adómérő javaslata. A földadó terén egy kis, 1 filléres különbségtől eltekintve, a pénzügyminiszter javaslata orvosolja a gazdaközönség régi sérelmét, ami a tizenhétézres szorzószám megszüntetése után történt, hogy csak éppen a földadónál tartották fenn a tizenhétézres szorzószámot és így tulajdonképpen a földadó nem huszonöt százalékos maradt, hanem huszonkilenc százalékra emelkedett. Most némi kikérkítéssel történik a helyreállítás, mert a huszonöt százalékos huszonkilenc fillért jelentene adókoronánként s ezt harmincra kerekíti ki a javaslat.

Amde azt sem szabad elfelejteni, hogy a huszonöt százalékos földadótétel is csak újítás, mert az 1924. évi IV. törvényben emeltették csak fel ennyire 20%-ról, ugyancsak a szanálás érdekében. Ezzelfogva az kell hogy legyen az álláspontunk, hogy a régi, békebeli 20%-os földadókulcsnak a visszaállítására kell törekednünk, mihelyt ezt az államháztartás helyzete megengedi. (Helyeslés.)

A másik lényeges adócsökkentése a törvényjavaslatnak a házadónál inkább városi érdeket érint, mert a községekben levő házakra a javaslat nem tervez házadómérséklést, csak a fővárosra, ahol — igaz — túlszámú magas a házadó, ott a huszonnégyről husz százalékra való leszállítás lényeges, valamint a törvényhatósági és rendezett tanácsú városokra engedélyezett kétszázalékos mérséklés is. Most a házbérvédelem fokozatosan felszabadul a korlátozások alól, tehát nagyobb bérvédelem lesznek, az állam tehát nem veszít semmit, ellenben ilyen módon túlmagas adókból lényeges mérséklések állanak be. A kereseti adónál a javaslat emeli az adómentes minimumot, ami szociális szempontból helyes. De talán legfontosabb része a javaslatnak az, amely a jövedelem- és vagyonadóra vonatkozik. Ezzel pár szóban foglalkoznia kell, mert hiszen a legnagyobb sérellem, a legtöbb panasz és javításra irányuló törekvés éppen ezekkel az adóemekkel kapcsolatosan fordul elő. (Ugy van!)

Hogy a gazdaközönségnek idevonatkozó panaszai és sérelmei orvosolhatók legyenek, itt tulajdonképpen arra van szükség, hogy a jövedelem és vagyonadó valósággal az legyen, aminek tervezve volt és aminek a fináncudomány szerint lennie kell, tudniillik a valóságos jövedelem és a valóságos vagyon értékét adóztassa meg. (Helyeslés.) A gyakorlatban azonban ez az adó nem a legtöbb államban — a kivetési nehézségek, a technikai akadályok miatt — általában real-adóvá, hozzáadói adóvá, az ingatlant terhelő egyenesadók, például a földnél a földadó pótlékává, ami feltétlenül igazságtalanságokra vezet.

A pénzügyminiszterben meg is van rá a törekvés és a jóindulat, hogy megvalósítsa azokat a megállapodásokat, amelyek az OMGE közgazdasági szakosztályával és pénzügyi bizottságával folyt tárgyalások eredményeként leszűrődtek, általunk emlékiratba foglaltattak s amelyeknek érvényesítését a pénzügyminiszter kiltásba is helyezte. Hogy azonban valósággal a tényleges vagyonnak és jövedelemnek feleljen meg a jövedelem- és vagyonadó kivetése és az egész adóztatás, annak másik előfeltétele is van. (Halljuk.)

A szanálási tervezetbe csatolt, öt félévre szóló költségvetési tervezet ugyanis szigorúan előírta, annyit kell az egyes adóemeknek jövedelmezniük s persze a Népszöveg ezt szigorúan ellenőrizte. Persze, mégsem sikerült ezt elérni, mert a jövedelemadónak mégis csak a jövedelemhez kell alkalmazkodnia, akármit írt is elő a szanálási törvény, amely csak az adófizetőknek tud parancsolni, a gazdasági viszonyoknak, természetrendmények, terményáralakulásnak és termelési költségeknek azonban nem, tehát a jövedelmet sem tudja parancsszóra igazgatni. (Élénk helyeslés.)

Észébe jut az embernek a régi rossz anekdota, amikor négyen ülnek a kártyasztalnál és az asztal alatt megszólal a Móriska: Tati, megszámláltam, én kilenc lábat látok az asztal alatt. Elkezdtek gondolkodni, hogy lehet kilenc lábat látni négy embernél, míg a végén kistült, hogy Móriska nem tudott számolni. Ugyanez áll Kállay Tiborra. (Derűltség.) Megállapította 1924-ben, hogy 1925-ben és 1926-ban a jövedelemadóból hány millió aranykoronának kell befolytania. Közben jött a rossz termés, a remélt jövedelem, de persze az adóbevétel is megcsappant. Erre törték a fejüket a pénzügyminiszter és államtitkárja, hogyan érhetnék el az elő-

irányzott adóbevételt. Persze sehogy sem tudják kihozni, mert a végén kistült, hogy Kállay két évvel ezelőtt rosszul számított. (Taps, helyeslés.) Ez az, ami lehetetlenné tette eddig a megoldást. Most már itt is változás állott be, megszűnt az első szanálási időszak szigorú külföldi ellenőrzése s ma már a kormány jobban tud alkalmazkodni a gazdasági élethez.

Két irányban lát javulást ebben a tekintetben. Először, hogy a pénzügyminiszter a valóságos vagyon értékének és jövedelemnek a kinyomozására törekszik. A másik, hogy mentesíteni akarja az adóigazgatást az alacsony kis tételek évenként való kivetésével járó nagy megterheléstől. Mert abszurdum, hogy az év végén, most történnék a kivetések, a folyó évi adókat csak az év végén tudja meg az adóköteles, egy tételben róják ki és egyre halasztást kell kérnie. Ez nehézzé teszi az adók megfizetését, mert nagyon összetörődnek a terhek. (Ugy van!) Ha majd nem kell az adókövetőknek annyi apró tétellel foglalkozniuk, akkor az egyes adókövető bizottságok és pénzügyigazgatóságok sokkal könnyebben oldhatják meg feladatukat, többet is foglalkozhatnak az egyesek vállomásaival. Akkor elvárhatják, amit pénzügyi bizottságunk is ismételt hangzatosított, hogy nem azért adja be a gazda a beváltást, hogy azt indoklás nélkül félredobják, hanem ha valaki számszerű valómást adott, akkor vagy fogadja is azt el a kivető közeg, vagy tartozik megindokolni, miért nem fogadja el. (Helyeslés.) Remél, hogy a fejlődés ebben az irányban fog haladni!

Ami az adóskálát illeti, különös változás nincs, csak a létminimum emelkedik, nyolcszáz aranykoronáról ezer pengőre, az egyes fokozatoknál pedig apró kikérkítések történtek.

Két fontos intézkedése van még a törvényjavaslatnak, amelyeket mindenesetre helyesléssel kell fogadni és szintén a gazdaközönség kívánalmainak felelnek meg. Az egyik, hogy általában az illetekknél, az ingatlantruházási, az örökösödési és ajándékozási illetek tételénél lényeges csökkentést tervez. Az illetek legújabb megállapítása 1922-23-ban, vagyis a legnagyobb infláció idején történt, amikor az állam a legnagyobb kifizelmet folytatta a korona romlásával szemben és biztonsági koefficienssel dolgozott, a akkori emelés az aranyérték fölé történt, ez pedig nem tartható fenn tovább értékálló valuta mellett. (Ugy van!) A túlmagas örökösödési illetek két-három mezedéknél teljes vagyonkiszájtásra vezet, ezt is sürgősen orvosolni kell. (Helyeslés!) Legalább a békebeli színvonalhoz való visszatérés volna kívánatos az illetek kulcsának fokozatos csökkentésével. (Helyeslés.)

Nagyon fontos még a gazdaközönség szempontjából az az ellenőrzési jog, amit a pénzügyminiszter kíván magának biztosítani az önkormányzati testületeknek háztartásával és beruházásaival szemben, a kívánatos szigorú takarékoság érdekében. (Helyeslés.)

Annival nagyobb szükség van erre, mert az összes ilyen terhek orozslánrészt igazán a gazda viseli, hiszen az ingatlanadókat terheli a községi pótdadók 7/8 része. Természetes tehát, hogy ez a mezőgazdaság jövedelmezőségét, boldogulását nagyon lényegesen érinti. Ezzel kapcsolatban újabb nyomatékosan hangsúlyozni kívánja, amit a mult igazgatóválasztmányi ülés már elhatározott, hogy a kormány a most folyamatban levő törvényhatósági és községi kölcsönök felvételénél is a legszigorubbán gyakorolja az ellenőrzést és csak megfelelő gazdaságos felhasználás mellett és csak a szükséges mértékig engedélyezze kölcsönöket, amelyek korántsem olyan olcsók, mint általában gondolják s amelyeket drága kamattal vissza is kell ám fizetni. (Helyeslés.)

Ebben a tekintetben a szigorú ellenőrzés és rostálás nagyon szükséges és reméli, hogy az OMGE erre vonatkozó előterjesztésének megless a fogadata, amint hogy a földművelésügyi minisztérium részéről ebben a tekintetben határozott ígéretet is kaptak.

A felsőházi törvényről Somssich László gróf elnök már megemlékezett, erről nem kell bővebben beszámolnia. Hogy itt az OMGE méltányos kívánásai nem találtak meghallgatásra, mindenesetre sajnálatos. (Ugy van!) Mert, hogy az OMGE javaslatot tehet az országos mezőgazdasági kamarának két tag kiküldése tekintetében és még ezt a „lehetőleg” figyelembe veendő jogot is az Országos Mezőgazdasági Kamara rendes tagjainak szük létszámára korlátozzák, ez nem jelent semmit. Ez nem önálló képviselőlet és semmiestire sem jelenti azt, amit mi hangsúlyoztunk a kormány előtt, hogy az OMGE, mint a legrégebb magyar gazdatestület, közel évszázados múltjával, hagyományával s mint az ország gazdátársadalmának szabad szervezetével, a konzervatív és agrár gondolatnak őre és hivatott képviselője, védelmezője, jogot formálhat felsőházi tagságra, mert ha nem is alapszük törvényen, évszázados múltja van olyan erős jogforrás, akárcsak a törvényvel egyenrangú jogszókás. (Helyeslés.)

Mint hogy már megalkotott törvényel áll szemben, nem akarja ezt a kérdést tovább fejtegetni, de kétségtelen, hogy keserűséget hagyott hátra a gazdátársadalomban az itt teljesített méltánytalan és igazságtalan eljárás. (Helyeslés.)

Nagyon szépen, tömören fejtette ki az elnök meggyitójában azt, amit agrárprogrammnak nevezünk, mindazokat a kívánalmakat, amelyeknek keresztülvitelére és megvalósítására, sajnos, még mindig csak várunk. Sajnos, agrárprogrammba kell felvennünk olyan kívánásokat, amelyek a legtermészetesebbek és amelyeknek már régen át kellett volna mennie az életbe! (Ugy van!) Most az új parlamenti alakulás, az új országgyűlés elé azzal a várakozással néz a gazdátársadalom, hogy talán majd több érzéket fog tanusítani eze-kel a kívánalmakal szemben, mint az előző parlament tanusított. De nyomatékosan kell hangzatosni, hogy az agrárprogram nem osztályérdekeket, nem rendi érdekeket képvisel, nem egyoldalúságot jelent, hanem csak azt akarja, hogy az ország törvényhozásában, kormányzatában előbbre valójegy a gazdaságpolitika, mint a kortespolitika, több legyen a szorgos munka, amely a termelés érdekeit szolgálja, mint a pártoskodás és hogy a mezőgazdasági szempontoknál több becsületük legyen az országos politika irányának meg-szabásánál, mint eddig tapasztaltuk. (Helyeslés.) Ha visszapillantanak a volt nemzetgyűlés munkásságára, azt látják, hogy tulajdonképpen nagyon kevés kapcsolata volt a gyakorlati, a való gazdasági élettel. Ami a nemzetgyűlés törvényalkotó munkájából gazdasági tere esik, azt voltaképpen nem a nemzetgyűlés csinálta, hanem előkészítették, sürgeték, vagy kezdeményezték az érdekképviseleti testületek és megcsinálták az egyes minisztériumok, míg a nemzetgyűlés a legkevesebb érdeklődést tanusította az országos szempontokból legfontosabb kérdések iránt. (Ugy van!)

Csak egy példára mutat rá. A mult nemzetgyűlésben a legnagyobb izgalmat keltette, a legnagyobb érdeklődés központjában állott a földreformnovella, amelyről azóta bebizonyult, amit Hadik János gróf már akkor hangzatosított, hogy mennyi kár fog belőle az országra hátrálni. Ellenben, mikor a vámtarifa, a hitelkérdések, külkereskedelmi szerződések, beruházások, lecsapolások, ármentesítések stb. voltak soron, akkor nem is volt jóformán semmi különösebb érdeklődés éppen ezek iránt a legfontosabb kérdések iránt. Pedig nagyon fontos reformmunkákat volt egyenesadó-rendszerünk átalakítása, az új illetektörvény, az új önálló vámtarifa megalkotása, az kereskedelempolitikai irányzatnak az életbeléptetése, szociális reformok és főként az államháztartás rendezése s új valuta megalkotása, amire a nemzetgyűlésen szinte kevesebb érdemleges hozzászólás esett, mint a különféle anketókon és a gazdasági érdekképviseletekben. (Ugy van!) Nem túlzás, ha azt állítja, hogy ha valaki az OMGE legutóbbi évi jelentését áttekintve, sokkal többet tudhat meg a tényleges gazdaságirányításról és gazdasági érdeki intézményekről, mint ha a nemzetgyűlés naplóit nézi. (Ugy van!) É rövid visszapillantás után azzal zárja beszámolóját, hogy az OMGE a jövőben is mindig igyekezzni fog hangot adni a mezőgazdaságoknak, nem önző célból, hanem azért, hogy az ország érdekeinek tegyen vele szolgálatot. Reméli, hogy az új országgyűlés és annak mindkét háza sokkal több érdeklődést fog tanusítani a gazdálgyek, a mezőgazdasági érdekek iránt, és meg is valósítja a mai ülésen Somssich László gróf által olyan lendületes szavakba foglalt agrárprogramot! Adja Isten, hogy így legyen! (Élénk éljenzés és nagy taps.)

Hadik János gróf az igazgatói jelentés kapcsán a földreform kérdésében kíván nyilatkozni: Utal elsősorban arra, hogy azok, akik az OMGE ezirányú akcióját figyelembe kísérték, tisztában lehetnek azzal, hogy etérten milyen munkát végeztünk. Akik ezt a munkát nem figyelték meg főként azért, mert az akciótól teljesen távol tartották magukat, s akikben nem volt meg a kellő elszántság arra, hogy magukat ebben a kérdésben, különösen a küzdelmek elején exponálják, azoknak az OMGE ezirányú működéséről nyilatított kritikájára maga részéről sulyt nem helyez.

Nagyon kevesen voltak — ugymond Hadik gróf — akik akkor, amikor a földreformnovella aktuálisá vált, ebben a kérdésben felszólalni mertünk. Nyilván megmondja, hogy sokan hallgattak azért, mert tartottak attól, hogy aki a legcsekélyebb mértékben is kritizálni méri a földreformnovellát, az elveszti népszerűségét és politikai szereplésre egyszerű mindenkorra lehetetlenné válik, de igen sokan hallgattak azért is, mert attól félték, hogy saját bőrükön, az őtől egyénileg érdeklő földreformtárgyalásokon fogják megérezni felszólalásaik következményeit.

Akadnak egyesek, akik ezzel nem törődtek, akik — ha egy komoly kérdést kell felkarolniuk — a népszerűtlenségnek is kiteszik magukat, abban a tudatban, hogy azzal a mozgalommal, amelynek az élére állanak, becsületesen szök-

FORDSON-TRAKTOR

azonnal szállítható raktárunkból

Alapítottatott: 1898.

MELIS és PINTÉR

Szombathely

a FORD MOTOR COMP.

autorizált képviselője.

WEISS MANFRED ACÉL- ÉS FÉMMŰVEI R.-T.

csepeli gyárában készült pánacélacél kormánylemezes egyetemes acélekéket, boronákat, sima és rögtörő hengereket, Agrar-Drill vetőgépeket, kapáló- és töltőgetőket, szecska- és répvágókat, morzsolókat, magasnyomású hátipermetezőket, szőlők, gyümölcsfák és répa permetezésére, továbbá legjobb gyártmányú huztos vagy magánjárós gőz-, benzín- és szivógázlokomobilal párosított cseplőgarnitúrákat gyűrtkenésű, vagy kívánatra golyócsapágyas dobbal

a legjobb kivitelben ajánl:

a Weiss Manfred Acél és Fémművei R.-T. mezőgazdasági gépeinek eladási központja:

AGRARGLOBUS

MEZŐGAZDASÁGI GÉPKERESKEDELMI R.-T.

Budapest, VI., Vilmos császár-út 3. szám.

Távírási cím: AGRARGLOBUS BUDAPEST

Telefon: Lipót 954-18

Előrendelt mennyiség! Olcsó árak!

Márjon ajánlatot!

az ellen, hogy a dohányjüvedék ilyen módon kezelje azt a gazdaságszámot, amely a dohánytermelés fokozására lett a pénzügyi kormányzat által felbízatra és ezzel kapcsolatban új nagy befektetéseket eszközölt. Az állam segítségére volt olcsó kölcsönök nyújtásával a gazdaságszámot azonban vissza kell fizetni. Ha az árak leszállítása következtében a dohánytermelés rentabilitása kétségesé válik, súlyos válságba kerülhetnek a dohánytermelők, mert hiába szüntetik be a dohánytermelést, ottmarad a nagy befektetési holttőke és a kölcsönpenz visszafizetésének súlyos gondja.

Ismerve a pénzügyminiszter nagy érzékét a mezőgazdaság és általában az ország gazdaságának kérdései iránt, ismerve a dohánytermelést illetően azt az álláspontját, hogy mindent el akar és el is fog követni, hogy a termelést növelje és fokozza, meggyőződésem, hogy ezt a javaslatot magáévé tenni nem fogja. De el is várjuk a kormánytól, hogy ezekben a nehéz időkben, amikor a rentabilitás reményében berendezkedtünk a dohánytermelésre és a gazdaság minden ágában a legsúlyosabb terhekkel kell megküzdenünk, akkor nem fogja zavarba hozni a gazdaságszámot azzal, hogy hozzájáruljon a dohányárak leszállításához. (Elnök helyeslés.)

Wekerle Sándor dr.: Teljesen egyetért az előadó és Hadik János gróf által előadottakkal. Nem látja be a tervezett intézkedések ésszerű célját. Ajóvédek azt sem veszi figyelembe, kikkel kell a termelőknek dolgoztatni. Novemberben régen simítani kellene már és akkor jönnek évtizedes gyakorlatot megszüntető rendeletekkel. Felmenti a helylevelek méltánytalan besorozását a második osztályba. Szerelmes és céltalan, hogy a régi decemberi beváltás helyett januárban, februárban történik a beváltás még a mostani nagyon kedvező időben is. Ha most simítanak, akkor februárra a kincstár csupa átmelegedett barna levelet fog kapni. Ez kamatvesztéses és jelent. Kerülni kell a zavaró változásokat mindenben. A beváltási idő kitolása a gazdasági események elhelyezkedési lehetőségét is rontja, mert így a dohányosok mindig kötvé vannak erre a munkára és elmulasztják a másféle szegőési határidőket. Ezek a részletek igen fontosak, nem szabad a gyakorlati ismeretek nélkül és ezzel megnehezíteni a dohánytermelést, elkedvetleníteni az embereket, ami nem ér fel a kincstár által elérni kívánt kis haszonnal. (Ugy van.)

Eszényi Jenő: A dohány az ország külkereskedelmében egyik fontos tétel. Ha helytelen árpolitikával csökkenik a termelést, az ország egyetemének lesz legjelentékeny kárára. Nagy hálaival hallották Hadik János gróf hiátározott megállapításait, amelyekkel megakadályozni kívánja helytelen intézkedések keresztülvételét. Ez az egész dohánytermelő közönségnek nagy megkönnyebbülésére szolgál. Hadik János grófnál jó kezében látják a kérdés elintézését. Felhívja ezért a figyelmét arra is, hogy a jövedék a maga érdekei szolgálatában a számadatok helytelen csoportosításával is operál. Kéri Hadik János gróftól, hogy eljárásai során szerezzen betekintést ezekbe a számadatokba és a valóságos eredményt igyekezzék megállapítani és a pénzügyminiszter elé terjeszteni. Hasonló egyoldalúsággal dolgozik a Jövedék a külföldi értékesítésnél elérhető arányok megállapítása körül. Szép és helyes törekvés, hogy a magyar dohánytermelés a minőségi termelés felé haladjon, de ehhez elsősorban a jövedéknek kell megfelelő áldozatokat hozni. Gondot kell fordítani a dohánynevelés előmozdítására. Nem látják tisztán az exportárak kimutatásainál a Jövedék árpolitikáját. A dohánytermelés nagyon szerény polgári hasznót biztosít csak a termelőknek s úgy látszik, csak azért tervezik az árak leszállítását, mert más termelési ágakban még ennire sem lehet boldogulni. Ez ellen a termelők, a magyar mezőgazdaság és az egész közgazdaság érdekében fel kell emelni a szavukat. (Helyeslés.)

Somsich László gróf elnök: Az előterjesztéshez az igazgató-választmány hozzájárul. (Elfogadjatik).

A cukorrépa átvételi árának megállapítása.
Hadik János gróf: Kéri, hogy a tárgysorozatban nem szereplő cukorrépa-termelés kérdését, illetve az ár megállapítás kérdését vegyék rövid tárgyalás alá, annak a helyzetnek ismertetése mellett, amelybe a cukorgyárak juttatták a termelőket azáltal, hogy nem tették lehetővé a megállapodást. (Helyeslés.)

Fabrics Endre főtitkár utal arra, hogy a legutolsó végrehajtóbizottsági ülésen rövid tájékoztatót nyújtott azokról a tárgyalásokról, amelyek a cukorgyárak és a cukorrépa-termelők képviselői között folytak, miután azonban a kérdés megoldását még egyáltalában nem nyert, ezt a kérdést szük-

séges napirenden tartani. A cukorgyárak és a cukorrépa-termelők képviselői több ízben folytattak tárgyalásokat, amelyek között a cukorrépa-termelők a cukorgyáraknak azt a törekvését is támogatták, hogy a pénzügyi és kereskedelmi kormánytól bizonyos tarifális, hitelezési és adóügyi kedvezményeket érthessenek el, amely kedvezményeket vezetett kormányok kilitásba is helyeztek arra az esetre, ha a cukorrépa-termelők és cukorgyárak között megállapodás fog létesülni. Ez a remélt megállapodás azonban a cukorgyárak magatartásán megbukott, a tárgyalások eredményre nem vezettek és a cukorgyárak április hó folyamán egyoldalúan, önkényesen 210 aranykoronában (243 pengőben) állapították meg a cukorrépa mázsánkénti átvételi árát és erről körlevélben értesítették a termelőket.

Dacára annak, hogy ezen körlevélben a cukorgyárak azt is hangsúlyozták, hogy a kereskedelmi és pénzügyi kormánytól kilitásba helyezett kedvezményeket a répa átvételi árának megállapításánál már figyelembe vették, a 210 aranykoronás átvételi ár egyoldalú megállapítása feltétlenül revizóra szorult. Először is azért, mert a 210 aranykoronás ár megállapításánál a kilitásba helyezett kedvezményeket figyelembe még nem vették, mert hiszen azokat csak jóval később kapták meg. E kedvezmények pedig a következők: A kereskedelmi miniszter a cukorgyáraknak már a múltban is 51 milliárd korona értékű évi tarifális kedvezményt nyújtott és ezt a folyó esztendőben még mintegy 9 milliárd korona értékű tarifális adókedvezményrel töltötte meg. A pénzügyminiszter a fogyasztási adó ugyanazon hitelezési kamatait, amely azelőtt 8% volt, f. évi július hó 8-ától kezdve 4%-ra szálította le. Miután a kamathitelezés összege a múltban havonta átlag 400 millió koronát tett ki, ez az újabb kedvezmény kerekén 25 milliárd koronát jelent a cukorgyárak javára. Az export-cukornál ugyancsak kedvezményben részesültek a cukorgyárak azáltal, hogy az export-cukor utáni valamennyi forgalmi adót a kincstár részükre visszatérti, amelyek értéke legfeljebb is 9 milliárd koronát tesz ki ismét. Ezen kedvezmények előnyeit csak a cukorgyárak élvezik és ezért szorult elsősorban is revizóra az egyoldalúan megállapított 210 aranykoronás cukorrépa-árvételről.

De revizóra szorult azért is, mert beigazolódt, hogy a cukorrépa-termelők ítéltek meg helyesen a helyzetet akkor, amikor azt mondták, hogy a Magyarországon termelt cukorból belső fogyasztásra több kerül forgalomba, mint az exportra, holott a cukorgyárak ennek éppen ellenkezőjét állították és hivatkoztak arra, hogy miután az export-cukor értékesítése kedvezőtlenebb, ezért nem tudnak magasabb átvételi alapárt a termelőknek adni.

Hogy a cukorrépa-termelőknek volt helyesebb a megítélése, ez kiténik abból, hogy az elmúlt esztendőben termelt 15,536 vagon cukorból belső fogyasztásra 8186 vagon, vagyis 53% került, míg exportra 7370 vagon, ami a termelt cukornak csak 47%-a. A belső fogyasztás emelkedésében tagadhatatlanul része van annak is, hogy a fogyasztási adót a pénzügyi kormány leszállította, amit éppen a cukorrépa-termelők képviselője szorgalmazott legnyomatékosabban. A tavaszi tárgyalások után most már a belső fogyasztás kedvező alakulását a cukorgyárak is elismerik, aminek legkiválóbb bizonyítéka a Cukorgyárak Országos Egyesületének f. évi közgyűléstől elé terjesztett jelentése, amely a belső fogyasztás emelkedését kiemeli. Ugyanez a jelentés elismeri azt is, hogy a cukorrépa-termelők költségei a háború előttivel szemben emelkedtek, de érdekes tünet, hogy ezt a tényét a gyakorlatban nem honorálják.

De revizóra szorult az önkényesen megállapított 210 koronás alapár azért is, mert ismét a gazdák megítélése bizonyult helyesnek, midőn tavasszal a nemzetközi cukorpiac helyzetét nem látták olyan sötétnek, mint a cukorgyárak. A cukor ára ma a londoni tőzsdén a 17 shillinget is meghaladja, ami azt jelenti, hogy hazai cukorgyáraink az export-cukrot sokkal jobban értékesíthetik, mint ezt ok tavasszal gondolták.

Érdekes azzal a kérdéssel is foglalkozni, miként áll a cukor gyártási és értékesítési mérlege?

A cukorgyárakok emített körlevele szerint kapnának a termelők a cukorrépa métermázsája után 210 aranykoronát. Csak 16 shillinges londoni cukorárát véve számításba, prémium fejében a termelők a cukorrépaért tízenegyzévennyel, shillingenként hét fillért kapnak, ami összesen 14 fillér, vagyis 16 shillinges londoni ár mellett 1 q répaért körlevélük szerint, 224 aranykoronát fizetnek a gyárak, amely összeg papirkoronára átszámítva, kitesz 32.480 aranykoronát. 1 q cukorrépa fuvarköltsége átlag 5200 K-ra tehető, vagyis a gyárba szállítva 1 q répa ára 37.680 K. Miután 1 kg. cukor előállításához a Cukorgyá-

sok Országos Egyesülete évi átlaga szerint 75 kg. répa szükséges, így 1 kg. cukor előállításához szükséges 75 kg. répának az értéke 2826 K., amelyből levonandó méltósra 200 K. és így végeredményben 1 kg. cukorhoz 2626 K. értékű cukorrépa szükséges. Egyéb nyersanyag és költség a cukorrépa számítása szerint ugyanannyi, mint a cukorrépa költsége, vagyis ismét 2626 K. és így 1 kg. cukor előállítására összesen 5252 K.

A cukor értékesítésénél különbség teendő a belső fogyasztásra és az exportra forgalomba hozott cukor között. A belső fogyasztási cukornál ugyancsak 16 shillinges londoni cukor jegyzésből kiindulva (habár ma Londonban a cukor ára a 17 shillinget is meghaladta) és a fontot 347,000 K.-val számítva 1 kg. cukor nemzetközi ára 347 x 16 = 5552 K.-val, amelyhez még a vámvédelem összege járul, vagyis 2746 korona és így adó nélkül a belső fogyasztási cukor kilogrammja 8307 K.

Ugyancsak 16 shillinges alapon számítva, az export-cukor kg-ja 5552 K., amelyből fuvarköltség eimen levonandó átlag 850 K. és így az export-cukor átlag kilogrammonként 4702 K.-n értékesül.

Fentebb említettem, hogy a belső fogyasztási cukor az egész cukortermelésnek 53%-a, míg az export-cukor 47%-ra tehető. Ha azonban nem ezt a kedvező esetet vesszük és csupán csak azt tételezzük fel, hogy az export-cukor és a belső fogyasztási cukor 50-50%, ez esetben a cukor kilogrammjára a cukorgyárak átlag 6504 K.-ban értékesíthetik, szemben az 5252 K. előállításával, vagyis a cukorgyárak tiszta nyeresége minden kilogramm cukor után mintegy 1267 K.-ra tehető, ami 15.000 vagon cukortermelést véve számításba, 180 milliárd korona tiszta nyereséget jelent a cukorgyárak javára. Megengedem, hogy fenti számításaim némi tekintetben talán igen csekély mértékben javításra szorulnak, de ebben az esetben is kétségtelen a cukorgyárak kedvező helyzete.

Mind ezekből tehát következik, hogy a cukorgyárak által egyoldalúan és önkényesen megállapított 210 aranykoronás métermázsánál cukorrépa-árvétel alapár és a körlevélben jelzett prémium is feltétlenül revizóra alá vevendő, mert cukorrépa-termelésünk fenntartása a jövőre csakis így lesz biztosítható.

Hadik János gróf: Az OMGE kiküldöttéi előzetes adatok tárgyaltak a cukorgyárak képviselőivel. A tárgyalások során a legnagyobb túrelmének adtuk tanujelét. Meg kell állapítanom, hogy a gyárak képviselői, egymás között is folytonosan vitalkozva, nem tudtak egységes álláspontot jutni. Amikor az egyik gyár képviselője egyik nap közeledett a gazdaságszámot állásponthoz, a következő tárgyalásnál a többiek dezavallták.

A megegyezés létesítése érdekében a magunk részéről elmentünk az engedékenység legvégső határáig. Olyan engedményekre lettünk volna hajlandók, amelyek csak abban a reményben lehetnek meg, hogy a cukor világpiaci ára emelkedni fog, mert ellenkező esetben csak nagy veszteséggel járt volna a termelés.

Ajánlatunkat a gyárak nem fogadták el. Pedig minden elhivatott elkövetünk abban az irányban is, hogy a cukorgyárak különböző kedvezményekben részesüljenek, természetesen mindig abban a feltételben, hogy a kedvezmények részbeni előnyöt a termelők is élvezni fogják.

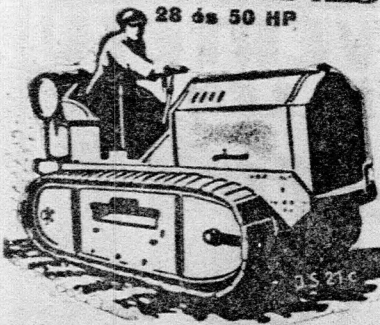
A cukorgyárakok figyelmét arról a helyről hívom fel arra, hogy ha a termelők nem kapják meg a megfelelő árat és ráfizetni kénytelenek, akkor számolniuk kell azzal, hogy a cukorrépa-termelés olyan mérvben fog csökkenni, hogy gyáraik kapacitásának kihasználása komolyan veszélyeztetve lesz. Igaz, volt elég ügyesség a gyárakban, hogy hosszulejárati termelési szerződéseket kötöttek egyesekkel azokról, hogy vasutakra és egyéb befektetésekre kölcsönöket folyosítottak, de a termelők nagy része mégis szabad.

A cukorgyárak valóságilag visszaelnek azzal a helyzettel, hogy a cukorrépa-termelésben nincsen semmi összetartás. Ha ez megvolna és különösen ha volna oly egyesületünk, amelyben összetartva, egységesen szállanának szembe a cukorgyárak túlzásaival, akkor esélye még Svédország példáján is követhetnénk, ahol a cukorgyárak kapaszkodására azáltal felelték a termelők, hogy egy évben cukorrépa-égyüttel nem termeltek.

A gazdaságszámot, sajnos, nehezen mozdul meg. Ennél dacára újabb megkíséreljük, hogy a szövetezésre rábírjuk, mert különben az ilyen kartelszerű megállapodásokkal szemben sohasem fogjuk tudni megvédeni a répa-termelők érdekeit.

Addig is azonban, amíg sikerül egy olyan egyesület megállapítása, amelynek kebelében a termelők egységes frontjával fogják magukat a cukorgyárak szembeállítani, az egész gazdaságszámot állásponthoz kívánok kifejezési

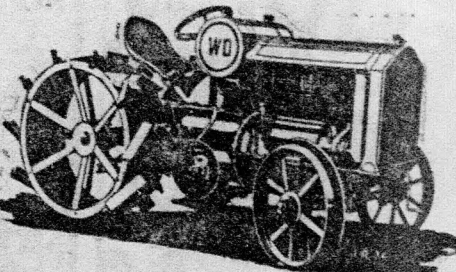
LÁNC TALPAS

WD-TRAKTOROK
35 HP MOTOREKÉK 80 HP

WD-, HANOMAGS legjobb német gyártmányú traktorok, LÁNC TALPAS vagy KERÉKES kivitelben és különböző lértérjelemmel. Mindenkinél módjában áll gazdasága terjedelmének, terep- és talajviszonyainak a legjobban megfelelő gépet választani. — Érdeklődőknek legalkalmasabb traktorra költségmentesen tesszük ajánlatot, gazdaságuk viszonyainak helyszíni megtekintése után. Kérjen árajánlatot! Állandó nagy raktár WD-gépekben és alkatrészekben!

KERÉKES
28-32 HP

„LIGO” R.-T., BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-U. 31. TELEFON: 184-11
Sürgőnycim: LIGORT, BUDAPEST

MAGO-MOBIL **VILÁGHIRO AGGREGATJAINKAL** **TEHERAUTÓK**
meglevő **GAZDASÁGI KISVASUTJÁT** **MOTOROS-ÖZEMRE** át alakítjuk!
MOTOROS LOKOMOTIVOK
SZÁNTÓGÉPER. MOTOROK
GARDÁKNAK HITELESI

TESSEK ISMERTETÉST KÉRNI TÁVIRATI CIM: 1926
MAGYAR ÁLTALÁNOS GÉPGYÁR R.-T. DAIMAGPOCH. BUDAPEST
AUSTRO-DAINLER-MAG-PUCH **TELEFON: 8-72**
Magyarország első központja: **BUDAPEST, VI., LISZT FERENC-TÉR 8.**

Endre dr., Gergely István, Stech Géza és Véghe Jenő bizottsági tagok megbízása, akinek helye ugyancsak a közgyűlés által lesz az egyesületi tanács jelölése alapján betöltendő. (Tudomásul van.)

Ezután az igazgató-választmány ügyvezető igazgató előterjesztése alapján az 1927. január hó 23-án az OMGE közgyűlését követően tartandó szövetségi nagygyűlésre a következő 30 tagot jelöli ki az OMGE képviselőiben: Almásy Imre gróf dr., Balogh Elemér, Bernát István, Buday Barna, Czettler Jenő dr., Darányi Gyula, Darányi Ignác, Dégen Árpád dr., Deseffy Emil gróf, Döry Hugó, Elek Ernő, Fabricius Endre, Gaál Jenő dr., Gaál Gaszton, György Endre, Hadik János gróf, Hutya Ferenc dr., Jeszenszky Pál, Kerpely Kálmán dr., Koós Mihály, Kluen-Hédervary Károly gróf, Krolopp Hugó, Matta Árpád dr., Meskő Pál, Mutschenbacher Emil dr., Somssich Miklós, Széchenyi Domonkos gróf, Szilassy Zoltán, Szonjas Lajos és Wekerle Sándor dr.

Ezután ügyvezető igazgató az egyesületi tanácsnak egyes személyi ügyekre vonatkozó javaslatát terjeszti elő. Az igazgató-választmány Riedl Gyula egyesületi titkárnak, aki most házasságot kötött, december hó 8-ig bezárólag rendkívüli szabadságot engedélyezett, Saffary Jánosnak, a tápiószelvi tanácsadás volt intézőjének 1926. szeptember hó 30-ig bezárólag saját személyére nézve felmerült gyógykezelési költségeinek méltányosságából való megtérítését határozta el, tudomásul vette, hogy Mutschenbacher Emil dr.-t a kereskedelmiügyi miniszter a Magyar Kereskedelmi Statisztikai Érték-megállapító Bizottság szakosztályi elnökévé nevezte ki az 1927. év végéig terjedő időre, Konkoly Thege Sándor dr. főtitkár pedig ugyanerre az időtartamra ugyanez szakosztályi rendes tagjává nevezte ki. Ezután elhatározta az igazgató-választmány, hogy az Állami Ojtóanyagtermelő Intézet készítményeinek forgalombahozatala céljából alakult Országos Állategészségügyi és Gazdasági Szövetkezet igazgatóságában az OMGE részére fenn-tartott helyet elfogadja és arra az OMGE képviselőiben a szövetkezet működésének és az ojtóanyagok áralakulásának állandó figyelemmel kísérése céljából Konkoly Thege Sándor dr. főtitkár küldi ki. Végül az egyesületi tanács javaslata alapján az igazgató-választmány az egyesületnél alkalmazott 5 gyorsíró részére egyenkint 500.000 K. újvívi jutalmat szavaz meg, amely összeg december hó elején lesz kifizetendő, a 4 egyesületi alisztnak pedig újvívi segély címén összesen 1.000.000 K-t utalványoz.

Képviseletek és kiküldetések.

Ügyvezető igazgató előterjesztése alapján jóváhagyólag tudomásul veszi az igazgató-választmány, hogy az Országos Magyar Gazdasági Egyesület képviselőiben

a) az Országos Kivándorlási Tanácsba az 1927-28. évekre Beliczey Géza küldött ki;

b) a Guide Européen pour le trafic étranger et l'économie mezőgazdasági részének szerkesztő-bizottságába: Buday Barna és Mutschenbacher Emil dr. igazgatók neveztettek be;

c) a Magyar Statisztikai Társaság közgyűlésén és a Magyar Közgazdasági Társaság előadó ülésén Mutschenbacher Emil dr. ügyv. igazgató;

d) az ujalomsoki tenyészállatdíjazáson, a Nemzetközi Baromfiállítási megnyitáson és a nagykorosi állattenyésztési értekezleten Konkoly Thege Sándor főtitkár képviselte az egyesületet;

e) végül Gaál Jenő dr.-nak a Magyar Külügyi Társaságban a kivándorlás ügyével kapcsolatos társadalmi feladatokról szóló előadására Beliczey Géza-t és Buday Barnát küldte ki az igazgató-választmány.

Végül hozzájárult az igazgató-választmány az egyesületi tanács által javasolt néhány díjadományozáshoz, a kormányzó népméltósága karácsonyi gyűjtési akciójára 100.000 K. adományt szavazott meg, egyéb adományok iránt előterjesztett kérelmek feletti fedezet hiányában napirendre tért és vita nélkül tudomásul vette a bemutatott köszönőleveleket.

Több tárgy nem lévén, elnök az ülést berekesztette.

Téli gazdasági iskolák, mint a kis- és törpebirtokosok kötelező iskolái.

— A tanulmányi bizottság javaslata. —

A földművelésügyi miniszter a nyár folyamán tudvalevően Országos Gazdasági Szakoktatási Tanácsot alakított, amelynek az a feladata, hogy a földművelésügyi kormányt véleményével és javaslataival támogassa a mezőgazdasági szakoktatás fejlesztésére irányuló munkásságában. Ennek a tanácsnak

előkészítő és végrehajtó szerve a tanulmányi bizottság. A tanulmányi bizottság e hó 26-án tartotta első ülését, Buday Barna elnöklésével. Jelen voltak: Tóth Jenő államtitkár, Bánvárt Sándor, Czobor László, Czvetkovits Ferenc dr., Kégl János, Lukácsy Imre, Magyar Kázmér, Németh Jenő, Sigmond Elek dr., Székács Elemér, Sztankovics János, Székely Győző és Suhajda Tibor.

A bizottság ezuttal a téli gazdasági iskolák kérdésével foglalkozott. Tapasztalat szerint nálunk a földművelő nép tömegének oktatása szempontjából csak olyan iskolák juthatnak jelentőségre, amelyeket a falvakban szervezünk meg s amelyek télvíz idejét használják fel a tanítás céljaira. Ilyen iskolák a külföldön már kipróbált s nálunk is biztatóan indult téli gazdasági iskolák. Ezek az iskolák a téli hónapokat használják fel a tanulásra (októbertől márciusig) s két éven át mindennapos tanfolyamokon tanítják a földműves ifjakat a mezőgazdasági ismeretekre, de emellett az általános ismeretek alapelemeit is tanítják (számítást, történelmet, földrajzot, alkotmányt stb.). Felveszik az iskolákba a 16-21 éves, négy elemi osztályt végzett ifjakat, elsősorban a kisbirtokosok fiait, akik semmiféle tandíjat nem fizetnek s minthogy a mezei munkáktól sem vonja el őket az iskola, ennek látogatása semmiféle teherrel vagy áldozattal nem jár.

A tanulmányi bizottság rendkívül fontosnak tartja ilyen iskoláknak minél nagyobb számban való létesítését. De hogy a földművelő nép akarva-nemakarva hasznukat vegye, a bizottság azt javasolja, hogy a téli gazdasági iskola látogatását törvényes alapon kötelező tegyék mindazokra a földműves és kisgazda fiúkra, akiknek mezei gazdálkodásból kell megélniük. Ott, ahol téli gazdasági iskolát állítanak fel és ahol a községből, az iskola befogadó képességének megfelelő számú tanuló önkéntesen nem jelentkezik, törvényadta joga legyen a földművelésügyi miniszternek az iskolázási kötelezettséget elrendelni.

Az iskola látogatására elsősorban azok a helybeliek volnának kötelezendők, akiknek kisbirtokos szülőik legalább 10 kat. hold földön gazdálkodnak és akik a 21 éves korhatárhoz legközelebb állanak.

Ha szükségesnek tartottuk a kötelező testnevelésről törvény útján gondoskodni, nem kisebb érdeke az országnak, hogy az okszerű gazdasági termeléshez szükséges ismeretek megszerzését is kötelező tegye, mert nemcsak az egyének jóléte, hanem az ország sorsa is a gazdasági munka sikerétől függ.

Szükségességnek mondotta a bizottság, hogy a földművelésügyi miniszternek rendelkezésére bocsássa az anyagi eszközöket, évente legalább 10 teli gazdasági iskola szervezésére és arra a célra, hogy az iskolákhoz és általában az alsófokú szakoktatáshoz szükséges tanárok létszámát nagyobb arányban szaporíthassa. Ezekre a gazdasági tanári állásokra önkéntes gazdatisztek is kitűnően használhatók volnának, ha a szervezendő rövidebb pedagógiai tanfolyamot elvégeznék s elméleti és gyakorlati képzettségüket illetően vizsgát állannak ki. A jelentkező gazdatisztek begyakorlására szükséges tanfolyam a gazdasági akadémiákon, vagy a földművelésiskolákon volna szervezendő.

A bizottság nyomatékosan kifejezést adott annak a meggyőződésének, hogy a tömeg gazdasági kultúrájának emelésében nagyobb eredményeket csak azon a módon lehet elérni, ha a téli gazdasági iskolákról alkotandó törvény az iskolázást kötelezővé teszi. De emellett természetesen kellő számú ilyen iskola létesítéséről is minden rendelkezésre bocsátható anyagi erő felhasználásával gondoskodni kell, hogy a kisbirtokos fiainak a mámar nélkülözhetetlen gazdasági ismeretek elsajátítására alkalmuk legyen. Ez az alapfeltétele az alsó kategóriákban mutatkozó aránytalanul csekély terméseredmények megjavításának.

Ipari kartelek és a mezőgazdaság.

III.

c) Petróleumkartel.

Magyarországnak mindeddig petróleumforrásai alig voltak, a magyar petróleumipar tehát mindig külföldi nyersanyagokból készült. Ez az ipar a nyersolaj és a finomított vámtételei közti különbözethez, valamint a magyar államvasutak differenciáló tarifáinak köszönhetően létezik. Magyarországnak behozatala nyerspetróleumban kitett 1891-ben 888, 1901-ben 1270, 1913-ban 2888, 1925-ben 191 ezer q-t.

Ami Magyarország finomított és félig finomított ásványolajokban és ezen ipar mellékterméneiben való külkereskedelmi forgalmát illeti, ez a következő:

Év	Behozatal 1000 métermázsán	Kivitel
1891.	136	347
1901.	455	227
1913.	787	497
1925.	589	8

A védővám az 1906. évi közös vámtarifa szerint a nyers petróleum métermázsánként 8-8 K volt (190.000 q-t a magyar gyárak 1-62 K-s vámmal importálhattak). Finomított nyersra volt a vám 11, ásványkenőolajra 12 K.

A magyar új autonóm vámtarifa szerint: Nyers ásványolaj (kőolaj), kőolajfinomítottgyárak számára feldolgozás céljából vámentes.

Világító kőolaj métermázsánként 8 aranykorona. Gázolaj s egyéb ásványolaj motorhajtásra 9 aranykorona.

Kenőolaj 10, illetve 16 aranykorona stb.

Az 1895-iki év előtt a magyar petróleumipar felülhaladta az osztrákot; a múlt század utolsó évtizedének első felében Magyarország háromszor oly nagy mennyiségű finomított exportált Ausztriába, mint amennyit onnét behoztunk.

1895-be esik a nagy galíciai petróleummezők felfedezése. 1892-ben jött létre az első osztrák-magyar petróleumkartel 54 finomító között, a termelést 157 millió métermázsában kontingentálták. 1897-ben felbomlott a kartel, 1898-ban újból létre jött, hogy 1901-ben ismét szétmenjen. A finomítók között a legféltetlenebb versenyt állított be. A nyers petróleum ára egy koronára is süllyedt le.

1903. évben ismét megalakult a kartel 62 nagyobb és 32 kisebb finomító közt. Ez a kartel a kivitel szabaddá tette. Így pl. Szerbiának szállítottak finomított petróleumot nagyobb mennyiségben, Belgrádig hajón szállítva, mázsánként 6 frankkal, tehát nettó pozsonyi gyár 5 K., a belföldi fogyasztás ennek az árak többszörösét volt kénytelen fizetni. A nyerspetróleum ára 1907-ben 7 koronára szökött fel.

A kartel kontingentáló és ármegállapító volt; havonként határozta meg — liberálta — az adó alá vonható petróleum mennyiségét és árát.

Minthogy Magyarország kénytelen volt egész petróleumszükségletét Ausztriában beszerezni, a petróleumkartel arra kényszerítette Magyarországot, hogy Ausztriának évente nagy adót fizessen. Ezzel szemben tény, hogy a magyar petróleumgyárak, kedvezőlen földrajzi fekvésük ellenére, alig tudták, hogy és hová dugják el a nagy kartelhasznot.

A szertelen haszon folytán a finomítottgyárak száma minduntalan emelkedett. A galíciai — borslyai — kutak mélyfúrás folytán csak úgy ontották a nyers petróleumot. Ezt fel kellett dolgozni és vámkülföldre kivinni.

A jelentékeny kivitel kellemtelenül érintette a világpiacot uráló Standard-Oil-Co. upány-t. Ennek feje a petróleumkirály: Rockefeller alkudozásokba bocsátkozott az osztrák-magyar petróleumkartellel; kontingentálni akarta a kivitel mennyiségét. Az elbizakodott kartel félvalról kezelte Rockefeller-

MÉSZNITROGÉN

17-19% garantált nitrogéntartalommal
a nélkülözhetetlen
MÜTRÁGYA

Az összes művelési ágaknál, különösen kalászosoknál, kapásoknál és szőlőnél a legjobban kifizetődik

Gyártja: „Nitrogén” Mütrágya és Vegyipar R.-T.

Budapest, V., József-tér 1. szám.
Telefon: 106-19, 151-79 Sürgőny cím: Nitrogén Gyár: Dicsőszentmárton

Szállít legelőnyösebben a Káliszindikátus eredeti árjegyzése szerint 40-42%-os kálisót, továbbá Thomassalakot, trágyameszet és az összes bevált műtrágyafajtákat

Ingyenes műtrágyázási tanácsadóhely!

Saját gyártmányú prima karbid és marónátron (szappanfőzéshez) ugyanott kapható

ert. Ez kivett mellénye zsebéből 5-5 millió dollárt. Épített Almásfüzitőn és Dzieditzén nagy petróleum-gyárat. Ezek önmaguknak s így az összes finomítottaknak is felhajtották a nyers petróleum árát, ellenben finomítványaik az előállítás költségeknél lényegesen olcsóbban dobták a piacra. S a nagy petróleumkarta, az osztrák és közös kormány dédelgetett gyermeke, a behozatali szénre vámot nem vetett. Szénkartelek képződéséhez hiányzik tehát az élető elem, a kiadós váom.

d) Magyar szénkartel.

Minden gazdasági élet kenyere a szén. Minthogy a szén elsőrendű közszükségleti cikk, a legtöbb állam, így a régi monarchia s most Magyarország, a behozatali szénre vámot nem vetett. Szénkartelek képződéséhez hiányzik tehát az élető elem, a kiadós váom.

Tekintettel azonban arra, hogy a szén kis értékénél fogva, a szénárak kialakulásánál igen fontos szerepet játszik a szállítási költség, az utóbbi tehát ugyiszólván védvámul szolgál: hazánkban is szénkartel alakult.

Az 1899. nyarán létrejött kőszénkartel részesei voltak a Salgótarjáni kőszénbánya R.-T., a Magyar általános kőszénbánya R.-T., az Északmagyarországi egyesített kőszénbánya és iparvállalat R.-T. s az Urkányzilvölgyi kőszénbánya R.-T.

Ez a kartel a vevőket kölcsönösen biztosította. Egymás közt osztotta szét a gyárat és kereskedőket, részint az előző üzleti összeköttetés alapján, részint földrajzi fekvés szerint, a szállítási költségek megtakarítása céljából. Az újonnan keletkező vállalatokat is egymásközt osztották szét és arról az illető vállalatot már jó eleve értesítették.

Ha a szénfogyasztó árajánlatot kért oly bányától, ahová nem tartozott, az utóbbi kénytelen volt megtagadni a szállítást azzal az ürüggyel, hogy termelésük le van kötve, vagy pedig a bánya tulajmagas árajánlatot tett.

Magyarország széntermelése volt: 1891-95. években átlagban évente 3-94, 1901-905-ben 6-64, 1906-10-ben 8-36, 1913-ban 10-27, 1924-ben 7-16 millió tonna.

A szénbehozatal kitett: 1891-ben 1-04, 1900-ban 1-57, 1910-ben 2-83, 1913-ban 4-85, 1925-ben 1-54 millió tonnát, a szénkivitel 0-14-0-4 millió tonnát, illetve a mult évben 0-5 tonnát (közte a békeszerződéses pécsi szén.)

Magyarországon a külföldi szén ára árképző. Erre vezethető vissza az, hogy évtizedek óta a magyar vasutak, felsőbb nyomásra, az idegen szén behozatali tarifáit túlmagasan tartják; már pedig ezt a fuvardíjat belekalkulálják a magyar szénbányák szénáraikba, amennyiben ezeket importparitáson állapítják meg, ellenben mindent elkövetnek, hogy a belforgalomban és a kivitelben minél olcsóbb fuvardíjakhoz juthassanak. Amint már kimutattuk, 1200 km. távolságon a magyar vasutak kiviteli széntarifája jelenleg 0-46, a belforgalomban 0-83, ellenben külföldi szén behozatali tarifája 2-19 pengő, azaz 378%-kal drágább a kiviteli tarifánál.

A drága vasuti behozatali széntarifák folytán a bevételre kerülő szén az olcsóbb vizitutat választja. A MÁV, ámbátor kereskedői vállalatnak keresztelték el, köteles fenntartani az abnormális magas beviteli tarifákat és ilyen módon önmagának, az ország legnagyobb szénfogyasztójának, alaposan megdrágítja a szén szükségletét.

S e mesterséges megdrágítás ellen nincs szava a magyar gyáripárnak, vagy pedig a többi termelési ágaknak!

Havas Mór.

NÖVÉNYTERMESZTÉS

ÉS MŰTRÁGYÁZÁS.

Rovatvezető: Gyurfas József.

Hozzászólás az őszi buza korai vetéséhez.

II.

Nekünk ezen a vidéken, Heves megye északi részén, az őszi vetéssel sietni kell, azt korán kell megkezdenünk, vagyis ezt szept. és okt. hó folyamán el kell végeznünk, mert amit eddig el nem vetünk, azt már nagyon ritka esetben bírjuk még ősssel elvetni.

Azért is kell itt nekünk az őszi vetéssel sietni, mert itt a termés beérése és az éghajlati viszonyok ezt így kívánják. A buza itt későn ér, csak július 10-ike körül kezdünk aratni, a cséplést meg augusztus hónap végéig, sokszor még szeptemberben is.

A rozsot és a búzának az első vetését fekete ugarba szoktuk vetni, mert másképp idejére nem bírjuk a földet előkészíteni. A későbbi vetések már kapás után jönnek, mert itt a burgonyát szeptember végén szedik, a kukoricát meg október első és második hetében szokták törni és még akkor is sok mines beérve. Tehát ha nem hagyunk valamennyi fekete ugart, beleértve a takarmánynak levágott zabosbüköntarlot is és mindent csak a kapások után akarunk vetni, akkor könnyen megcsik, hogy a fele őszi vetésünk kimarad, vethetünk tavaszi búzát. Ugyanis itt október végén, november elején megkezdődnek az esőzések, amelyek sokszor három hétig is tartanak, utánuk megfagy a föld és gondolkodhatunk, hogy tavasszal mit teszünk az ősssel kimaradt vetés helyébe.

Szántóföldjeink itt mind többé-kevésbé meredek hegyoldalak, sík lapos földünk alig van, a föld minősége erősen kötött nyirokagyag, váltakozva sárga lösztalajjal. A termés is csekély, 4-5, esetleg 6 q holdankint. Sokszor megtörténik, hogy egy jó zápor a hegyről a szántást lehozza a völgybe és helyén megmaradnak a kiálló kővek. Sok alföldi gazda csóválta már itt a fejét és kérdezte, hogy lehet itt gazdálkodni. Pedig hát itt is meg kell élni, nem mehetünk mindnyájan le a jó bőventermő Alföldre gazdálkodni, itt bizony másképpen kell gondolkodni, mint az Alföldön, vagy a Dunántul, nehéz itt a munka meg az élet, csak az tudja megérteni, aki itt lakik.

Hevesbátor.

Wagner Miklós földbirtokos.

III.

Hozzászólva a kérdéshez, megjegyzem, hogy csak az én gazdasági viszonyaim között szerzett tapasztalataimat közlöm, amelyek talán más vidékre, ahol a talaj-, éghajlati- és csapadékviszonyok az enyéim-től eltérők, nem vonatkoztathatók.

Tapasztalatom szerint a szeptember közepétől október közepéig vetett búzák a legjobb termést adják. Az október közepén tul vetett búzák valamivel gyengébbek szoktak lenni. Azonban, ha a talajt kellőképpen elő tudjuk készíteni, ugy a november elejéig vetett búzák még jó termést adhatnak. Ha enyhe időjárás van és a földet rendszeren el lehet vetni, ezek a vetések még a közepes termést megadják. Az enél későbbi vetésű búzák terméseredménye már kétes.

Nézetem szerint a korán vetett buza jóságának oka nem annyira a vetés korai voltában, mint inkább a korán vetett buza földjének a jobb talajelőkészítésében rejlik. Ha még olyan korán vetjük is el a búzánkat, ha ez rossz munkával, vagy sovány földben történik, ugy valami fényes eredményt nem várhatunk. Ha pedig későbbben vetjük is, de jól előkészített és

kellő erőben lévő földbe, ugy jó termésre számíthatunk. A fontos az, hogyan bírjuk elkészíteni földjeinket vetés alá, hogy azok vetéskor a kellő morzsálékos struktúrával bírjanak és hogy ne szenvedjen földünk a szükséges növényi táplálékanyagok hiányában. Hogy nem a vetés ideje, hanem a talaj-előkészítés eredményez jobb termést, az leginkább szembeötlő, ha rendszeren kezelt uradalmi földek határára összehasonlítjuk gabonaérés és aratás idején az uradalmi és a parasztbuzákat. Nálunk Vas vármegyében, ahol én gazdálkodok, a parasztagdaságok általában jobban vannak kezelve, mint országunk némely vidékén. Itt a parasztek a tarlot rendszeresen feltörik, buzájuk és rozsuk alá háromszor szántanak. Erősen trágyáznak, sőt már műtrágyát is használnak. A jobb vetőmagot is keresik, mert tudják, hogy így több hozamra számíthatnak. Mégis az uradalmi buzavetés szemmel láthatóan jobb, mint a parasztparcellákban levő vetések legnagyobb része. Pedig a parasztek, mivel kevés a vetnivalójuk, rendszeren korábban vetik el a búzájukat, mint az uradalom. A magyarázata ennek az, hogy az uradalom tárcásboronával, rugóstogu kultivatortal jobban bírja elkészíteni a földet vetés alá, mint a parasztek szántás-boronálással.

Nagyobb gazdaságaink ma már a vetőszántást kultivátorozással pótolhatják, ami által sokkal könnyebben hozzáférhetjük talajukat a vetésre legjobb fizikai állapotba. Későbbi vetéseknél, például burgonyaföldnél teljesen pótolható a szántás, ha keresztben és hosszában jól átkultivátorozzuk. Ez által sokkal jobb vetőmagot kapunk, mint ha szántanánk és az így nyert hasábos puha szántást többszöri boronálással elaprózva össze-vissza tapostatnók. A helyes műtrágyázás, nemesített fajták vetőmagjának használata általa mi nagybirtokaink ma már a magyar holdankinti 10 q-s buzaátlagot közelítik meg több évi termésátlag gyanánt. Ilyen intenzív gazdaságokban pedig a vetés ideje többnyire október hó végéig is eltart.

En tehát nem azt tartom lényegesnek, hogy mentül korábban vetünk, annál nagyobb a várható termésünk, hanem, hogy mennél tökéletesebben készítjük el vetés alá földünket, annál biztosabb lesz a nagyobb termés.

A tulságosan késői vetést pedig inkább hagyjuk meg árpanak, ez ugyanis rendszeren trágyázott kapás után van, ebben pedig, ha ősssel vetünk, jó árpatermést kapunk. Másrészt pedig, ha még ilyen későn is buzatermésű kintlőnk — mert ez tapasztalatom szerint rengeteg munkába és időpazarlásba kerül már ilyenkor, hogy csak némileg is elvetésre alkalmas vetésterületet kapjunk —, ugy a tavaszi vetésterület egy részének őszi szántása elmarad és így nemcsak az őszi búzánk lesz gyenge, hanem a tavaszi gabonák és kapások is gyengék lesznek.

Wayda Imre intéző.

ÁLLATEGÉSZSÉGÜGY.

Rovatvezető: Hutya Ferenc dr.

A sertéspestis terjedési módja.

Minden fertőző-ragadós betegség ellen a védekezés első és legfontosabb feladata megakadályozni az egészséges állatok fertőződését és a ragály szétterjedését, míg az állatok immunizálása csak másodsorban jön tekintetbe ott, ahol nem lehetséges a fertőzésnek útját állni. All ez a sertéspestisről is, csakhogy a gyakorlatban legtöbbször figyelmen kívül szokás ezt hagyni, a kelletténél jobban bizakodva az ojtások védőhatásában. A fertőzés ellen való védekezés előfeltétele, természetesen, ismerni a betegséget okozó ragály természetét és a fertőzés útjait és módjait. Erre vonatkozólag R. H. Whiting végzett Amerikában kísérleteket, amelyek eredményei értékes módon egészítik ki eddigi ismereteinket.

Egészséges és mesterségesen megbetegített sertése-

Kérjen árjegyzéket a gazdasági könyvviteli nyomtatványokból
"PÁTRIA" Irodalmi Vállalat és Nyomda R.-T. Budapest, IX., Üllői-ut 26. (Köztelek).

ALFA LAVAL separátorok, fejőgépek, tejszállító-kannák, hűtők, bádogáruk, tejgazdasági berendezések, takarmányfüllesztők.
ASTRA tejgazdasági gépek, szénsavas hűtő-berendezések.
ALFA SEPARATOR R.-T., BUDAPEST, I., Csurgói-ut 15/a Telefon: J. 68-89, Városi Üzlet: IX., Ráday-utca 12. szám. Telefon: József 52-57

Ne vegyen szalmát, olcsóbb és jobb az **alomtőzeg!** 868
HASZNÁLJON a trágyalében levő **nitrogént!**
almozásra **alomtőzeget** tisztán vagy szalmával fedve a trágyalé felszívásához **tőzegkorpát**
Légszárz állapotban szállítja: Gróf Zichy Béla Fenyéd-Feketebézsényi Tőzegüzem, Budapest, V., Sas-utca 25. Telefon: Teréz 52-80, 30-as mellékállomás

két egymástól 4, 8 és 16 lábnyi távolságra eső nyitott aklokba helyeztél el úgy, hogy köztük a közvetett fertőzés, emberek, vagy takarmány által is ki volt zárva. Az eredmény az lett, hogy a betegség ennek ellenére átragadt a tőlük 4, illetve 8 lábnyira elhelyezett egészséges sertésekre, ellenben nem azokra, amelyek 5 1/2 méternyire voltak tőlük.

A kísérletet megismételte zárt pajtában, ahol egészséges és beteg sertéseket külön-külön, egymástól egy méternyi közvel elválasztott állásokban helyeztél el. Mindegyik állást 2 láb magas deszkával, azon felül sodronyhálózat vette körül, úgy hogy a sertések nem mehettek át az állások közötti közökbe. A közvetlen érintkezés kizárása ellenére a beteg fertőzték az egészségeseket, amidőn azonban a kísérletező az állás falait a mennyezetig vastag vászonnal borította be, az átragadás nem következett be. E kísérlet eredménye szerint beteg sertések legfeljebb kis távolságra fertőznek egészségeseket, föltéve közvetett uton nem történik a ragály áthurocolása.

További kísérletet célja volt megállapítani a ragály szívósságát. Sertések, amelyeket olyan aklokba helyeztél el, ahol két nappal előbb betegek voltak, megbetegedtek, ha ellenben az aklot előbb kitisztították és fertőtlenítették, az oda helyezett állatok egészségesek maradtak, jelölül annak, hogy fertőzött aklok valóban lehetséges ártalmatlanokká tenni. A szabadban megismételt hasonló kísérletekből kiderült, hogy olyan legelő november hóban, amelyen beteg sertések legeltek, két nap múlva, július hónapban egy nap múlva még fertőzött, ellenben 3-4 nappal a betegek eltávolítása után odahelyezett állatok egészségesek maradtak. A szabad levegőn s még inkább a napfény hatása alatt tehát a ragály rövid idő alatt hatástalanná válik.

Betegek vérének, bélürülékének és vizeletének földdel összekeverték és a napfénytől védett helyen tartották és különböző idő múlva megeztették egészséges sertésekkel. A kísérletekből kiderült, hogy ilyen anyagok 5-6 napig tartották meg fertőzőképességüket, egyébként a vizelet általában erősebben és hosszabb ideig fertőzött, mint a bélsár.

Különösen erősen fertőz a beteg vére és könnye s egyszerűen beszoritva, de védve a napsugaraktól, 15 napig is megtartja ezt a hatást, ezzel szemben bőrkaparek nyolc nap múlva fertőzött ugyan, de kilenc nap múlva már nem. Hogyha az aklokban az alomszalmát betegek friss vérral behintették, akkor az öt nap múlva oda helyezett sertések megbetegedtek pesusban.

Az utóbbi kísérletek eredményei tehát abban foglalhatók össze, hogy a ragály a betegek vérében, kóros termékeiben és ürületeiben, különösen vastagabb rétegben, meglehetősen hosszú ideig életben marad ugyan, rothadás és napfény azonban hamar megsemmisíti és fertőtlenítő anyagokkal is könnyen elpusztítható.

H. F.

A gazdaközönség köréből.

Hogyan szavaztassam le tanyai eselédjeimet.

Eppoly időszerű, mint közérdekű kérdésben kérek tanácsot.

A várostól 19, a legközelebb vasuti állomástól 8 kilométer távolságra tanyán lakom, olyan föld-ut mellett, amelyiken az őszi esők beállta után közlekedni csaknem lehetetlen. Többször megtörtént, hogy nagyon könnyű, fatengelyes, löcsős vadász-kocsimat négy nagy, erős ígáslóval kellett a vasuti állomáshoz, órákon keresztül vontatni.

Van tíz nős gazdasági cselédem, akiknek egy 75 éves kérészt kivéve, képviselőválasztási joguk van. A nők közül nyolcan birnak szavazati joggal, akik közül egynek most van egy öt napos fia.

A képviselőválasztás december 8-án lesz.

Két jelöltünk van, de egyikért sem lelkesedünk.

A hosszú napfényes őszi mára ködös, borult időre változott, ha most már megereged az őszi eső és az utak járhatatlanokká válnak, hogyan fognak az én gazdasági cselédjeim eljutni a választási központba?

Fogassak-e be három kocsi 12 lovat és felpakolva a hölgyeket és urakat, vontassam be 18 kilométer távolságra a városba, vagy 8 kilométernyire a vasúthoz és ez esetben fizessen a szegény cseléd 11,000 esetleg 22,000 koronát a vasuti menetjegyért? De még így is a három lóhajtó kocsi nem mehet szavazni és ezeket megbüntetik!

Vagy bocsássam el embereimet hajnalban, hogy gyalog menjenek az állomáshoz és este szintén gyalog jöjjenek haza?

A választás napjára marad a tanyán egy 75 éves férfi a 68 éves feleségével és egy 16 éves kis kocsi

és legalább 16 gyermek 15 naptól 12 évesig anyai felügyelet nélkül. Itt marad aztán a gazdaság összes állatállománya, bizó, sertés, fejőstehén, kis malacos koca gondozó nélkül, mert hogy egy napra napszámot kapni nem lehet, az nyilvánvaló.

Hogyan oldjam meg a kérdést legjobban? Mert én semmiesetre sem megyek szavazni, de cselédjeimet el kell engednem máresak magasabb erkölcsi szempontból is. Ha az alatt a gazdaságban emberhiány folytán valami kár történik, ki fog kárpótolni? Vigasztaljon talán az a tudat, hogy megválasztottnak képviselőnek olyan valakit, aki iránt tökéletes bizalmatlanságot érzünk?

Egy választópolgár.

A felvetett kérdés nagyon fogásnak látszik, de a gyakorlati élet nehezebb problémákra is talált már megoldást. Előre bocsátjuk, hogy a gazdának semmiféle törvényes kötelessége nincs arra, hogy cselédeit a választás színhelyére, illetve a szavazatszedő bizottság elé fuvaroztassa. De mégsem néznék ezt a kérdést pusztán a malacok őrzése szempontjából, hanem azt tartjuk, hogy az országos és a gazdasági érdek gyakorlatias összeegyeztetésére kell és lehet módot találni.

Politikai belátás dolga, nem helyes-e, ha a gazda — természetesen hivatásának megfelelően — érdeklődik alkalmazottainak egyéb ügyes-bajos dolgával együtt politikai nézeteik és állásfoglalásuk iránt is; ha felvilágosítani igyekszik őket a mezőgazdasági munkaadók és munkást egybefogó közös agrár-érdekről; ha ellensúlyozza lelkükben a felfogatásra törekvő demagógok izgatásait, ha helyes irányítást ad nekik és tőle telhetőleg hozzásegíti őket, hogy ötvenként egyszer alkotmányos jogukat gyakorolhassák.

Azon is lehet segíteni, hogy a major ne maradjon a választás napján őrizetlenül, hogy a jószág ne maradjon gondozatlanul, ha a cselédség fele reggel, másik fele délután megy szavazni. Általában helyes beosztással sok nehézség látszó probléma megoldható. A fődolog, hogy oly nagy országos érdek, aminő a gazdasági cselédségnek saját jól felgött érdekében az agrártáborban való megtartása, kicsinyes, habár még oly jogos okok vagy kényelmi szempontok ne kockáztathassák.

(Szerk.)

VEGYESEK.

Állattenyésztési értekezlet Nagykőrösön.

Dezso Kázmér polgármester, továbbá inárcsi Farkas Ferenc és László földbirtokosok kezdeményezésére a nagykőrösi gazdaközönség körében mozgalom indult meg annak érdekében, hogy az ottani állattenyésztés fejlesztésének céljából állattenyésztő egyesület alakíttassék, amely felölelné valamennyi állattenyésztési ág szolgálatát. A kérdés iránt meglepően élénk érdeklődést tanúsít a nagykőrösi gazdaközönség, aminek legbeszédesebb bizonyítékát szolgáltatotta az ügy megbeszélése és népszerűsítése céljából a polgármester által november hó 28-ára összehívott értekezlet. A folyamatban levő választási mozgalom és az ugyanakkor tartott politikai gyűlések ellenére, az állattenyésztési értekezleten több mint 200 gazda jelent meg, akik zsufolásig megtöltötték a város-háza nagytermét és mindvégig meleg figyelemmel hallgatták az előadásokat és felszólalásokat.

Jelen voltak az értekezleten Dezso Kázmér polgármester és a város vezetőségének több tagja, Ráday Gedeon gróf, Döhrmann Henrik ny. ezredes, az OMGE és az OTB képviselőjében Schandl József dr. közgazd. egyet. tanár és Konkoly Thege Sándor dr. főtitkár, a Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara képviselőjében Kemény Szilárd titkár, a gazdatársadalom vezetői közül Gál Dezso, Beretvási János, inárcsi Farkas Ferenc és László, Paál Béla stb.

Az értekezletet Dezso Kázmér polgármester nyitotta meg, aki rámutatott a létesítendő állattenyésztő egyesület céljaira és feladataira. Ezután felkérésére Schandl József dr. és Konkoly Thege Sándor dr. nagy tetszéssel és meleg érdeklődéssel fogadott előadásokban ismertették meg az állattenyésztés minőségi fejlesztése érdekében végzendő társadalmi munka szükségét, a célhoz vezető eszközöket és az elérhető eredményeket és teljes elismeréssel nyilatkoztak a nagykőrösi gazdak helyes irányu törekvéseiről. Kemény Szilárd a kamara nevében üdvözölte a mozgalmat és támogatását előre kilátásba helyezte.

Az értekezlet során az a hangulat alakult ki, hogy minden gazda és minden tényező szükségesnek tartja a tervezett állattenyésztő egyesület munkáját és ezért elhatározták, hogy január hóban alakuló köz-

gyűlésre fogják a nagykőrösi állattenyésztő gazdákat összehívni.

Örömmel számolunk be erről a helyes irányu mozgalomról, amely az Alföldön úttörő és példaadó munkát van hivatva végezni az állattenyésztés fejlesztésének céltudatos és szervezett szolgálatá terén. Különösen örvendetesnek tartjuk, hogy ezt a munkát olyan nagy melegséggel felkarolta Nagykőrös város polgármestere és tanácsa, amely a létesítendő állattenyésztési egyesületet hathatós anyagi támogatásban is szándékozik részesíteni. Ezt a jó példát más városok vezetői is követhetnék!

Kinevezés A m. kir. földművelésügyi miniszter Schandl László dr. és vitéz Uhlárik Béla dr. miniszteri segédtitkári címmel és jelleggel felruházott miniszteri fogalmazókat miniszteri segédtitkárokká, Török Béla m. kir. erdőmérnököt pedig a m. kir. bányamérnöki és erdőmérnöki főiskola összesített személyzeti létszámában az erdőhasználati tanszékhez a VIII. fizetési osztályba adjunktussá nevezte ki.

Dohánybevételei gazdasági szakértők kinevezése. Somssich László gróf, az OMGE elnöke az 57.231-1907. számú pénzügyminiszteri rendelet felhatalmazása alapján az illetékes gazdasági egyesületek kijelölése mellett az egyes m. kir. dohánybevételei hivatalokhoz gazdasági szakértőkké és azok helyettesül az 1926. évi termésű dohány bevételei tartamára a következőket nevezte ki. A budapesti m. kir. dohánybevételei hivatalhoz szakértő Gerebly Imre földbirtokos, Budapest, IV. Szerb-utca 15., helyettes Szilassy József földbirtokos Tápióbicske; a battonyai dohánybevételei hivatalhoz Weinrich Lajos nagybéri, Jusbármajor, up. Gádoros, helyettes somlyai Lakatos Lajos fb., Battonya; a békéscsabai dohánybevételei hivatalhoz szakértő: Pfeiffer István gazd. tanácsos, gazd. egyes. titkár, Békéscsaba, Haan-utca 10., helyettes Solyomyp Lipót gazd. egyes. titkár, Békéscsaba, Ferenc József-ter 6.; a debreceni dohánybevételei hivatalhoz szakértő: Pásztor Ferenc földb., Debrecen, Hatvan-utca 60., helyettes Vajda István gazd. egyes. titkár, Debrecen, Piac-utca 61.; a jaddi dohánybevételei hivatalhoz szakértő: Karkus János földb., Jadd, helyettes Tóth Kálmán, Jadd; a hajdudorogi dohánybevételei hivatalhoz szakértő: Baghy Károly, Hajdudorog, helyettes Tóth Elemér, Hajdudorog; a jászberényi dohánybevételei hivatalhoz szakértő: Eigen Pál, Jászberény, helyettes Csepregy Mihály Jászberény; a jászvásári dohánybevételei hivatalhoz szakértő Küry Andor, Jászvásár, helyettes Simon Ferenc, Jászvásár; a kapolnai dohánybevételei hivatalhoz szakértő Hrabovszky Géza ny. főintéző, Eger, Király-utca 10., helyettes Ridarcsik Miklós főintéző, Kapolna; a kiskunfélegyházi dohánybevételei hivatalhoz szakértő Hoffer József dr. földb., Kiskunfélegyháza, helyettes Taby László fb., Kiskunfélegyháza; a kistvardai dohánybevételei hivatalhoz szakértő: Kerekes József, Kistvárd, helyettes Kastaly László dr., Kistvárd; a mezőkövési dohánybevételei hivatalhoz szakértő: Terge Sándor ny. tisztartó, Putnok, helyettes vitéz Horváth Árpád m. kir. gazd. felügyelő, Mezőkövés; a miskolci dohánybevételei hivatalhoz szakértő Vértessy Tivadar gazd. tanácsos, Miskolc, Tetemvár 93., helyettes Wütnér Kálmán, Miskolc, Széchenyi-utca 35.; a nagykállói dohánybevételei hivatalhoz szakértő: Pelsőczy Béla, Nagykálló, helyettes Grómann Gyula, Nagykálló; a nagyléti dohánybevételei hivatalhoz szakértő: Derzsy László földb., Vértés, u. p. Gózhát, helyettes Dobsa Sándor béri, Almód, Bihar megye; a nyírbátori dohánybevételei hivatalhoz szakértő: Keéky László, Nyírbátor, helyettes Tatos Lajos, Nyírbátor; a nyíregyházi dohánybevételei hivatalhoz szakértő: Papp Géza oki. gazda, g. egyes. titkár, Nyíregyháza, helyettes Szalay Béla, Nyíregyháza; a polgári dohánybevételei hivatalhoz szakértő: Horváth József ny. tisztartó, Polgár, helyettes Palánkay Dezso ny. urad. intéző, Polgár; a rakamazi dohánybevételei hivatalhoz szakértő: Mihályi György, Tiszánagyfalu, helyettes Stomp György, Rakamaz; a szolnoki dohánybevételei hivatalhoz szakértő: Fekete István, Szolnok, helyettes Zabráczy György, Szolnok; a tiszaroffi dohánybevételei hivatalhoz szakértő: Waldeck Hubert gróf, Tiszaroff, helyettes Janosó Géza, Tiszaroff; a vásárosnaményi dohánybevételei hivatalhoz szakértő: Szabó Gyula intéző, Vásárosnamény, helyettes Maté Béla földb., Vásárosnamény; a nagyatádi dohánybevételei hivatalhoz szakértő: Kiss Gyula jószágfelügyelő, Simongát, helyettes Geleta István főintéző, Tarany, Somogy megye.

A Fejér- és Tolnamegyei Gazdatiszti Kör november hó 24-én nagy érdeklődés mellett megtartott választmányi gyűlésén elhatározta, hogy a két év óta vajdó gazdatiszti törvény revízióját, a kötelező nyugdíjbiztosítást és az országos gazdatiszti kamara

RÉTI ZOLTÁN állatbizományos, Budapest, IX. ker., Sertésvásártér

Levéltem: Réti Zoltán, Budapest, IX., Sertésvásártér
 Távirattem: Réti Budapest Sertésvásártér
 Telefon: József 66-29, József 43-03
 Lakástelefon: József 18-11

Foglalkozik: a ferencvárosi vásárokon sertés, szarvasmarha, borjú és juh bizományi eladásával. Hízott és sovány sertések, zair, szalonna és hus adás-vételének közvetítésével. — Kívánatra vásári jelentéseimet díjmentesen küldöm és szakszerű felvilágosítással szolgálom.

fejlődését sürgeti. A gazdasági gyermeknevelő intézetek létesítését kívánja és munkálja. A körzetben tartozó szűkölködő gazdasági özvegyeket és árvákat segíti és a dunántúli gazdasági szövet-ségbe fogja tömöríteni.

A cseh vetésjelentés. A Csehszlovák köztársaság hivatalos jelentése szerint a november elsejei helyzet alapján országunkint a főbb gabona, gabonafajták és kapasnövények a következőképp osztályozhatók (1 egyenlő nagyon jó, 2 közepesen jó, 3 közepes, 4 közepesen rosszabb, 5 rossz): a szorosan vett Csehországban őszi buza 2-5, őszi rozs 3-3, őszi árpa 2, Morvaországban 2-6, 3-1, 2, Sziléziában 2-3, 2-7, 3, a Felvidéken 2-2, 2-2, —, Ruszka-krajinában 2-1, 2-4, 1, az egész köztársaságban átlagban 2-3, 3, 2. Az időjárás október első felében a mezői munkákra kedvező volt, a második részben beállott csapadék azok bevezetését megakadályozta. Helyenként hó is esett. Cukorrépat, néhány kivételtől eltekintve, mindenhelyütt behordták. A hozam hektáronként 100-240 mázsa között ingadozik; a cukortartalom általában kielégítő. Ezzel szemben a burgonyatermés közepesen rosszabb. Lóhere és lucerna szintén kedvezőlen terméseredménnyel végződött, úgy mennyiség, mint minőség szempontjából. Takarmánycikkben a helyzet ezzel szemben kielégítő. Az őszi vetés befejezéséhez közeledik. őszi buza szépen fejlődik, ezzel szemben őszi rozsot újból fel kellett szántani s el kellett vetni. A tengertermés rendkívül különböző. Helyenként a csövek csaknem teljesen üresek, úgy hogy katasztrális holdankint egyes kerületekben 9-13 mázsa közötti ingadozások sem ritkák. A len és kender kevéssé fejlett. Dohánylevelek nagyok és fejlettek, csupán minőség szempontjából adnak panaszra okot.

A Keszthelyi Királyi Gazdasági Akadémia Geor-gikon irodalmi és tudományos körének közgyűlése. A Keszthelyi Királyi Gazdasági Akadémia keretében fennálló Geor-gikon Kör november hó 25-én tartotta ünnepélyes keretek közt első közgyűlését. A közgyűlés a Himnusszal kezdődött, utána Köves Ferenc III. éves hallgató, a kör ezévi elnöke üdvözölte a megjelente-ket és kihirdette, hogy a kör egyhangú lelkesedéssel ismét Fáber Sándor tanárt választotta meg védnököül. Meleg szavakkal fordult a szónok Fáber tanárhoz, felkérve, hogy a védnökséget fogadja el. Szünni nem akaró taps után Fáber tanár védnök megköszönte az ifjúság ragaszkodását, szeretetét, a védnöksé- get elfogadta. A tetszéssel fogadott beszéd után az ifjúsági elnök megköszönte a védnök tanár áldo- zatkésztségét, megtartott magas színvonalú meg- nyitóbeszédében hangsúlyozta, hogy mindenki a köte- les munkánál dolgozzék tovább, mert csak akkor lesz igazi többtermelés. A bizottsági választás során megválasztottak: Dinnyés Lajos, Mocsáry László, Kohl Antal, Léner János, Okolicsányi, Wagner Jenő, Tompa László III. é. hallgatók, Heinz Ferenc, Nádaskay Ist- ván II. é. hallgatók, Elek Árpád Fittler Dezső I. é. hallgatók. Dinnyés Lajos számolt be ezután a Mefhosz e hó 13-án tartott első konferenciájáról. Utána Köves Ferenc tartotta meg beszámolóját. A szünetek alatt az újonnan szervezett Praxi-banda szebbnél- szebb magyar nótákat adott elő.

A buzaköszög viszonya a talajminőséghez. Termesztési kísérletek eredményeiből ismeretes, hogy a különféle talajminőségek szerint a buzakö- szög megjelenése és annak mérvé, ugyanazon minőségű és származású vetőmagnak alapulvételé- vel, szembetűnő eltéréseket mutat. Agyagtalajban, vagy lapföldben történt kikelés után sohasé fordult elő buza köszög. Magas százaléku köszög tá- pasztaltatott azonban a közönséges szántóföldi tala- jon, amellyel a sósavval tetemesebben megsavanyí- tott talajban még több volt a köszög, mint a kö- zönséges szántóföldi talajban. Homokon, csávázatlan spórákkal történt fertőzés után a legmagasabb százal- ék volt észlelhető. Gyenge szublimált való csává- zás után szintén tetemes köszög fordult elő, holott uszulun-nal (0.075) és gyenge rézoxidammóniák- oldat használatával szembeálló csökkenése az üszög- százaléknak tapasztaltatott a homokon, a szántó- földdel szemben. S. K.

A „Hangya” újság karácsonyi száma ezidén is vastos kötet lesz. Az ünnepi számba közéletünk legjelesebbjei ír- nak cikkeket. Társadalmi, tudományos, gazdasági, szövet- kezeti, szépirodalmi és más cikkek teszik változatossá a „Hangya” újság karácsonyi számát, amelyben úgy a férfiak, mint a nők és gyermekek megtalálják a maguk olvasnivaló- jukat, amely épülésükre és szórakoztatásukra fog szolgálni. Mindenki rendelje meg a „Hangya” újság karácsonyi számát a helybeli, vagy a legközelebbi „Hangya” szövetkezetnél. A 40 oldalas karácsonyi szám ára 3000 K.

A magyar gyáripari és üzemi címár. A magy. kir. kereskedelemügyi minisztérium approbálásával megjelent „A magyar gyáripari és üzemi címár” 1926. évi első év- folyama, amely az egész magyar gyáripar teljes képét az adatok gazdagságával és ismertetése tárgyilagosságával körülbelül 1000 oldalnyi terjedelemben mutatja be. A cím- ár körülbelül 5000 magyar ipartejel adatait dolgozta fel; minden iparospárt előt magyar, német és francia nyel- ven, az illető iparospárt helyzetének és termelésének rövid összefoglalása van; a magyar, német és francia betűrendes

árulajstrom pedig az egyes iparcikkeket a kereskedelemben szokásos elnevezéssel sorolja fel. Végül a mezőgazdasági termelés és értékesítési lehetőségek előmozdítását célozza az exporttal foglalkozó jelentősebb kereskedőcégek felsorolása. A Címár elé Hegedűs Lóránt irt nemes lendülettel előszót, melyben többek között azt mondja, hogy a magyar gyár- ipar és magyar nemzeti munka eleven, igazi kódexe a Cím- ár, melynek minden oldalát gondos lelkiismeret, szakszerű- ség és tökéletes megbízhatóság jellemzi. A munka szer- kesztésének munkáját dr. Koffler Károly, a GYOSZ. titkára végezte. A Címár Haasenstein és Vogler R.-T. Budapest, V., Dorottya-utca 11. kiadásában jelent meg, nemkülönben minden könyvkereskedésben kapható. Ára 50 aranykorona.

Lótakarókra kérjen ajánlatot a 44 év óta legmegbízhatóbb- nak elismert Fischer J. R.-T. zsák- és ponyvagyártól. Budapest, Nádor-u. 31/33.

NYILTTÉR.

(E rovatban foglalkozunk nem vállal felelősséget a tartalomért.)

FOLYÉKONY MELASSE
kölcsödjímentes tartályokban,
száritott répaszelet, korpa, olajongácsa, szénsavas méz
és egyéb takarmánytípusok előnyös ár- és feltételek mellett kapható
ERŐTAKARMÁNYGÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
1945 BUDAPEST, V., MÉRLEG-UTCA 11.
Telefon: 51-33 Bűrgöyem: MELASSE Budapest

A gyümölcsök és főzelékek konzerválásának kézikönyve
Írta: Dr. Hérics-Tóth Jenő,
Ára 125.000 korona
"Patria" R.-T. könyvostálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz.

Országos Magyar Gazdasági Egyesület ingatlanforgalmi vállalata
OFB. engedély 8092/1923. szám
Budapest, IX., Köztelek-utca 8., II. emelet
BERTALAN JÁNOS és MÉREY ERNŐ vezetésével
Vállal kiadólagos megbízásokat birtokok eladására, haszon- bérbeadására, vételére és haszonbérbevitelére.
Csak előzetes helyszíni szemle után tesz részletes, csak- szerű ajánlatot.
Kérjük a venni és bérelni szándékosokat, hogy igényüket részletesen közöljék, hogy azok ügyelmebvitelével tehesük meg ajánlatunkat.
Megvételre keresünk Dunántulon 12 mil- liárdtal közepes talajjal birtokot, mely munkával rendbehozható. Kasztyó nem szük- séges. Pest közelében 3 1/2-4 milliárd vétel- árért, jó urilakkal. Haszonbérbe keresünk: 200 hold- dat, felosztott gazdaság állatállományának elhelyezésére, legelővel. Budapest közelében. Lakóház nem szükséges.
Válaszbélyeg.

KARÁCSONYKOR
Iapunk a rendes példányszámon kívül
18000-20000 mutatószámot
fog szétküldeni birtokosok, bér- lők, gazdaságok stb. címére.
Ezen propagandaszámra **különhirdetéseket** veszünk fel, hogy a gyárosoknak, kereskedőknek jó alkalmuk legyen **cégüket** a gazdák özőn- ség körében **minél ismertebbé tenni.**
A **hirdetési árak**, az írásbeli példányszám- nak dacára, a **rendesek és pedig:**
1/16 oldal 200.000— korona = 16 pengő
1/8 oldal 400.000— korona = 32 pengő
1/4 oldal 800.000— korona = 64 pengő
1/2 oldal 1.600.000— korona = 128 pengő
és a forgalmi adó.
Hirdetéseket december hó 20-ig fogadunk el
Meghíztunk az ügy megbeszélése végett szives felhívására készséggel látogattja meg t. Cimedet!
Telefon: József 99-31 és József 99-32
Kiváló tisztelttel
KÖZTELEK
KIADÓHIVATALA
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI-UT 25. SZ.

Keresünk külföldi megbízóink részére: 1887
angol sonkamalacokat,
hizott ökröket, sertéseket,
husbirkákat, gyapjút, tojást
és mindennemű mezőgazdasági terményt.
Szállítunk szakembereink által
jármosókröket és
fejősteheneket.
Folyósítunk hosszabb és rövidebb lejáratu s főleg
hizlalási hiteleket. 1893
REINITZ és Dr. PAJOR
BANK- ÉS BIZOMÁNYI ÜZLET
bankosztály, áruosztály, ingatlanforgalom, biztosítás
Budapest, VI., Andrássy-ut 2., II. • Telefon: T. 145-90
Ingatlanok vétele és eladása!

Most jelent meg!!!
Edényben n ve't ovümölcsfák termesztése
Írta: Horn János m. kir. kertészeti főigazgató
Ára 22.500 korona
"Patria" R.-T. könyvostálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Már megjelent a
Köztelek
Zsebnaptár
1927. évre
33-ik évfolyam
Szerkesztik:
Szilassy Zoltán és
Buday Barna az OMGE igazgatói
Ára ajánlott bérmentes
küldésse 50.000 korona
Megrendelésnél kérjük az összeget előre
beküldeni a "Patria" r.-t. könyvostá-
lyának, Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám

KERESKEDELEM, TÖZSDE.
Rovatvezető: Rege Károly dr.
Gazdák és a tőzsde.
A gazdák és a tőzsde közti kapcsolat létrehozá- sára már több ízben történtek lépések, de eddig ered- mény nélkül. Midőn a tanácsban vagy expertisen való részvételtől volt szó, azzal tértek ki előlünk, hogy a tőzsde szívesen látja a gazdátalakat és csak lépjenek be minél többen, ez esetben kilátás lehet arra, hogy választás útján a tanácsba is be- kerülhetnek a gazdák.
Ennek a biztatásnak azonban lényegbeli értelme nincs, mert a gazdák zöme vidéken lakik és ha ügyes-bajos dolgukban a fővárosba jönnek, úgy biz- tosan nem az az első dolguk, hogy a tőzsdére men- jenek. Lehetetlen tehát a tömeges egyéni belépések keresztülvitelére, hanem az OMGE kebelén belül a gazdák tömörülve vannak és van számos gazda, aki tőzsdetag is, vitás dolgaink elbírálásában tehát módja volna a tőzsdének az OMGE kiküldöttjét Csonka-Magyarország mezőgazdasági termelvényei értékesítésénél részvételre felkérni. Hisszük, hogy a jó szándék a tőzsde vezetőségében meg is van, a termelőknek kell hogy részüik legyen ama piaci vezetőségben, hol az egyik fél mindig gazda. Gazdai szervezetünk vezetőségében számos kereskedő van, a tőzsdének sem kell érdekeit, autonómiáját félteni, ha önmaga ad helyet úgy a tanács, mint az expertis bizottságokban az OMGE kiküldöttjeinek az általuk megszokott udvarias kereteken belül. Lehetetlen az eddigi visszás helyzet és remélhető, hogy a tőzsde legelső felmerülő alkalommal azt pótolni fogja. Ilyen módon a tőzsde tulajdonképp a gazdákat a tőz- sdétől távol tartja, mert bizalmatlanok iránta a gaz-

AZ ÁLLAMI GÉPGYÁR GYÁRTMÁNYA:
„M. Á. V. A. G.” TRAKTOR
 ÜZEMANYAG: PETRÓLEUM VAGY BENZIN
 ERŐKIFEJTÉS: 28—32 LŐERŐ
 TELJESÍTMÉNY: KOZÉPKÖTÖTT TALAJON
 9”—10” MÉLYEN 3-VASU EKÉVEL FELSZÁNT
 ÓRÁNKINT EGY MAGYAR HOLDAT
 FORDULATSZÁM: 800

MAGY. KIR. ÁLLAMVASUTAK
GÉPGYÁRÁNAK
VEZÉRÜGYNÖKSÉGE
 BUDAPEST, V., VILMOS CSÁSZÁR-UT 32.
 ÁRAJÁNLATOKKAL ÉS FELVILÁGOSÍTÁSOKKAL
 SZÍVESEN SZOLGÁL

GŐZ, BENZIN- ÉS SZÍVÓGÁZ-
LOKOMOBILOK,
 ACÉLKERETU, GOLYÓCSAPÁGYAS
CSÉPLŐGÉPEK,
 GŐZ- ÉS SZÍVÓGÁZ-
SZÁNTÓKÉSZLETEK
 ÉS **UTIMOZDONYOK stb.**

Gözekeberszántást
 Őszi és tavaszi szántást, gyepfűrészt, szőlőtelepek
 fáskolák, erdősítések mély rigóírozását szivállalja
Wolff Ernő, Budapest—Kelenföld
 1885 Telefon: József 44—45 Szerzővelm Wolffke Budapest

A szarvasmarhák bírálata
 és törzskönyvelése
 Irta: Dr. Wellmann Oszkár tanár
 Ára bérmentve 4 Pengő 50 fillér
 "Patria" r.-t. könyvoszt., Budapest, IX., Üllői-út 25.

Földbirtokosok!
Agrária Részvénytársaság, Budapest, Erzsébet-
terület, körút 2.
 Olcsó kölcsönökkel **sürgősen** folyódt dollárokból,
 becsles nélkül, holdankint 5 millió koronásig, amorti-
 záció vagy kamatozó minőségben.
 Elterhelt birtokokat finanszírozzunk és egyes vidéki
 pénzügyesek nagykamatu kölcsönét olcsóbbra konver-
 táljuk. **Ügynekedet** jutalékban részesítünk! 1888

APRAKTIKUS GAZDA
LANZ
 CSÖVESTENGERI-ÉS OLAJPOGÁCSA-
 TÖRŐGÉPET HASZNÁL
 255 Ajánlattal szolgál:
HAHN ARTHUR és TÁRSAI
 cég, BUDAPEST, VIII., ÜLLŐI-UT 52/B

Vadászoknak!
 Nadler Herbert:
 Cserkészeten és
 Iesen Nagy-
 magyarországon
 Vadászati elbeszélések
 80 fényképfelvétele lel
 Diszesen be-
 kötve 20 pengő
 "Patria" r.-t. könyv-
 osztálya, Budapest,
 IX., Üllői-út 25. sz. m

Uradalmi tejet
 évi kötésre bankgarancia mellett minden mennyi-
 ségben **vásárol: Pannónia Tejkeres-**
kedelmi R.-T., Budapest, VII., Garay-
utca 36. szám. 1562

Kitűnő vadásztöltényeket szállít
 Gevelot-gyutacosai, haslochl füstnélküli löporral, mely
 az időjárással szemben érzéketlen, elégsége egyen-
 letesen fokozatos, sármentes, kiváló terítőképese-
 ségű, szinte felülmúlhatatlan, átütőerővel, 12-es,
 10-es, 8-as, 6-os vagy 4-es számú sörrettel töltve
 Kal. 12-es darabja K 2500. Kal. 16-os darabja
 K 2300. Kal. 20-as darabja K 2200 és torpalmi ad.
 Kiváló minőségű füstös löporral töltött töltényeket is gyártunk!
 Szent István Tápszerművek R.-T. vadértékesítő
 osztálya, Budapest, X., Maglódi-út 17. sz. 1397

TOKAJI NAGY LÁSZLÓ
 okl. gazda, tb. gazd. egyi. Igazgató
 BUDAPEST, VIII., STÁHLY-U. 5., I. 8. (Rökus-környezet mellett)
 Telefon: József 54-44

O. F. B.
 ENGEDÉLY
 OKIRAT: 473—23. 82.

Birtokbecslést, szakértői megbízást — azonnalra vállal! ■ Minden eladó birtok
 s a hazai és lekapesoltrészi összes birtokvevők — előjegyzésben! ■ Olcsó köl-
 csönökről szívességből tájékoztatást nyújt. ■ Csak komoly megbízásokat kérek! ■
 Levelezés, leírások: díjmentesen! **Előzetes költségek nincsenek!**

Miért a CORMICK a traktorok királya?

Mert:

	20 HP	30 HP
felszánt egy óra alatt .	1 m. holdat	1.5 m. holdat
fogyaszt m. holdankint .	6.4 kg.	6.2 kg. petróleumot,
középkötött talajon 8" szántási mélység mellett.		

Kenőolaj-fogyasztása: 10 magyar holdra 2 kg.
 Élettartam: 8—12 év.

INTERNATIONAL HARVESTER COMPANY
 MC CORMICK, CHICAGO
 VEZÉRKÉPVISELET

DÉNES B.
 RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
 BUDAPEST, V., VÁCI-UT 98.
 LEVÉLCIM: BUDAPEST 56. FIOKBÉRLŐ
 SÜRGÖNYCIM: „DÉBERT BUDAPEST”
 TELEFON: LIPÓT 909—51 ÉS 909—89
 ALAPITVA 1883